

JOHANNES

Een serie preken over Johannes 9-11

Ds. A.A. Leenhouts

Uitgesproken in 1969 en 1990

Redactionele bewerking S.B. Leenhouts-van der Kruijt 2023

GETUIGENIS
EN EENHEID

DEEL III

JOHANNES

Een serie preken over Johannes 9-11

Ds. A.A. Leenhouts

Uitgesproken in 1969, 1990
Redactionele bewerking S.B. Leenhouts-Van der Kruijt 2023

GETUIGENIS EN EENHEID

Stichting Getuigenis en Eenheid
Postbus 64814, 2506 CE Den Haag
info@getuigeniseneenheid.nl
www.getuigeniseneenheid.nl

© Ds. A.A. Leenhouts: “Johannes”
Johannes 9-11 (1969, 1990)
Redactionele bewerking maart 2023

INHOUD

Verantwoording	4
Voorwoord	5
De blindgeborene	7
De goede Herder	22
De opwekking van Lazarus	35
Kajafas	48

VERANTWOORDING

Deze brochure bevat een aantal preken van Ds. A.A. Leenhouts over het Evangelie naar Johannes. Deze preken zijn uitgesproken in 1969 en in 1990.

In de bewerking ervan is de spreektaal zo veel mogelijk omgezet in schrijftaal. Omwille van de authenticiteit is de historische, kerkelijke en politieke context waarin deze preken zijn uitgesproken, veelal gehandhaafd, waardoor het verband van de exegese behouden blijft.

Waar mogelijk zijn de hierin genoemde voorbeelden nageslagen in de literatuur. De bronvermelding hiervan is in de voetnoten terug te vinden.

Bij de bewerking van deze preken hebben wij ernaar gestreefd om de essentie van de boodschap die Ds. Leenhouts hierin heeft willen doorgeven, te waarborgen.

Voor de Bijbelcitaten is de NBG51 vertaling gebruikt, tenzij anders vermeld.

Den Haag, 2023

S.B. Leenhouts-van der Kruijt

VOORWOORD

Dit is het derde deel van de preken serie over het Evangelie van Johannes. Het betreft vier preken uit de hoofdstukken 9 t/m 11. Deze preken sluiten aan op die uit de vorige hoofdstukken 5 t/m 8, en hebben eveneens een diep profetisch perspectief.

In hoofdstuk 9 toont Jezus in de genezing van de blindgeborene aan dat Hij de Schepper en Herschepper is.

Ds. Leenhouts ziet in de blindgeborene – evenals in de verlamde – een spiegel van het volk Israël, dat verblind is over hun Messias, maar door een wonder van Jezus in de toekomst de ogen geopend krijgt, opdat de werken Gods in hen openbaar zullen worden.

In hoofdstuk 10 bewijst Hij de Heer der geschiedenis te zijn als Hij – als de goede Herder – de kudde door heel de geschiedenis heenleidt en ook voor de wolven niet aan de kant gaat.

Jezus is ook de Heer der voleinding. Dat wordt bewezen in de opwekking van Lazarus. Hij overwint de dood door Zijn eigen dood. Jezus is de opstanding en het leven, en de heerlijkheid Gods wordt gezien bij het geopende graf van Lazarus (hoofdstuk 11).

In het vervolg van hoofdstuk 11 zien we hoe – na de opwekking van Lazarus – deze geschiedenis onmiddellijk escaleert naar het grote moment van Golgotha, nadat Kajafas als hogepriester, boven zijn verstand uit, profeteerde dat Jezus zou sterven voor het volk, maar om ook de verstrooide kinderen God bijeen te vergaderen. Een profetie die tot op vandaag geldt en in de toekomst verder wordt vervuld.

DE BLINDGEBORENE*

‘En voorbijgaande zag Hij een man, die sedert zijn geboorte blind was. En zijn discipelen vroegen Hem en zeiden: Rabbi, wie heeft gezondigd, deze of zijn ouders, dat hij blind geboren is? Jezus antwoordde: Noch deze heeft gezondigd noch zijn ouders, maar de werken Gods moesten in hem openbaar worden. Wij moeten werken de werken desgenen, die Mij gezonden heeft, zolang het dag is; er komt een nacht, waarin niemand werken kan. Zolang Ik in de wereld ben, ben Ik het licht der wereld. Na dit gezegd te hebben, spuwde Hij op de grond en maakte slijk van dit speeksel en Hij legde hem het slijk op de ogen, en zei tot hem: Ga heen, was u in het badwater Silóam, hetgeen vertaald wordt door: uitgezonden. Hij dan ging heen, wies zich en kwam ziende terug.’ (Johannes 9:1-7)

WIE HEEFT GEZONDIGD?

Dit verhaal van de blindgeborene staat niet los van de geschiedenis die daaraan voorafging over de overspelige vrouw. Het staat zelfs niet los van het spreken van Jezus op het Loofhuttenfeest. Ook hier zegt Hij dat Hij het licht der wereld is. En juist als Hij dat gezegd heeft, treedt Hij op de blindgeborene toe en zorgt Hij ervoor dat deze weer kan zien.

Deze blindgeborene is een bijzonder tragisch figuur. Jarenlang heeft hij als bedelaar bij de tempel gezeten en hebben de mensen daar zo hun oordeel over gevormd. De man is blind geboren en zijn ouders hebben een bedelaar van hem gemaakt. Hun conclusie is dat er dan toch wel een soort vloek over je leven moet liggen. Want in de wet staat dat God de ongerechtigheid van de vaders zal bezoeken tot in het derde of vierde geslacht.¹ De verkeerde uitleg daarvan is

¹ Exodus 34:7

* Preek uitgesproken in 1969 en 1990

dan al heel snel gemaakt: Zie je wel, er is natuurlijk een grote zonde in zijn leven of in het leven van zijn vader, zijn grootvader of zijn overgrootvader. Wanneer zij die man dan ook zien liggen, vragen zij aan Jezus: Hoe zit het nu? Heeft hij gezondigd of zijn ouders? Maar de Heer snijdt het gespeculeer over de afkomst en het oordeel over de zonde meteen af en zegt: *‘Noch deze heeft gezondigd noch zijn ouders, maar de werken Gods moesten in Hem openbaar worden.’*

Hier grijpt Jezus de dingen eigenlijk aan vanuit de voleinding en vanuit het heil dat gaat komen en in beginsel in Hem al aanwezig is. Jezus handelt vanuit de vergeving der zonde en de oprichting die daarop gaat volgen.

In het algemeen is natuurlijk alle ziekte en ellende in de wereld een gevolg van de zonde. Dat is op zichzelf waar. Maar de Here Jezus is op aarde gekomen om zondaren zalig te maken. En als Hem die problemen worden voorgelegd, begint Hij al vanuit Zijn zaligmakende werk te spreken en te handelen. En dan kapt Hij alle veronderstellingen en geroddel af en zegt Hij dat dit is geschied opdat de grote werken Gods openbaar zouden worden.

Eigenlijk doet Hij hier precies hetzelfde als Jozef in de oude geschiedenis deed. Toen de broers eenmaal boete hadden gedaan, en hun kleren hadden gescheurd, waarbij zij zeiden: *‘God heeft de schuld uwer knechten aan het licht gebracht’*, en Jozef zich aan hen had geopenbaard, heeft hij niet meer teruggегrepen op hun kwaad, maar heeft hij zelfs gezegd: *‘...om u in het leven te behouden heeft God mij voor u uitgezonden...en om voor u een groot aantal geredden in het leven te behouden.’*²

Dat is nog eens spreken vanuit de genade en de vergeving.

Ik ben ervan overtuigd dat wij met deze blindgeborene – net als met de verlamde, die 38 jaar lang op zijn matje gelegen had – te maken hebben met een ‘symbolische figuur’ van het volk Israëel, dat ten laatste door Jezus Christus uit de verlammingstoestand wordt opgewekt.

2 Genesis 44:13-16; 45:5-8

Daarvan getuigen ook de woorden van Paulus in Romeinen 11:15: ‘... *wat zal hun aanneming anders wezen dan leven uit de doden?*’

In het vervolg van de genezing van de verlamde spreekt Jezus ook steeds over de opstanding uit de doden.³ Zo’n diepte had die genezing.

Met deze blindgeborene hebben wij ook te maken met een ‘spiegel’ van het volk Israël. Als wij over Israël spreken, doen wij er daarom goed aan om dit a priori te doen vanuit de vergeving, in plaats van alleen maar te benadrukken hoe groot hun zonde was van de kruisiging van Jezus en hoe ver dat allemaal wel reikt. Hoe vaak zijn in de geschiedenis de Joden door de christenen alleen maar benaderd vanuit hun roep: *‘Zijn bloed kome over ons, en over onze kinderen!’*⁴

Laten wij eerst eens zien wat Paulus daarover zegt in Romeinen 11:30-32:

‘Want evenals jij eertijds aan God ongehoorzaam waart, maar nu ontferming hebt gevonden door hun ongehoorzaamheid, zo zijn ook dezen nu ongehoorzaam geworden, opdat door de u betoonde ontferming ook zij thans ontferming zouden vinden. Want God heeft hen allen onder ongehoorzaamheid besloten, om Zich over allen te ontfermen.’

Dat is een betere aanpak dan eeuwig praten over de zonde van de Joden en de zonde van hun voorvaderen. Zeker, zij zijn verblind. Je kunt zelfs in zekere zin – symbolisch – spreken over ‘blind zijn vanaf de geboorte’.

ZIEN VANUIT DE VERGEVING

De cruciale vraag echter is: Geloof je dat de Zaligmaker der wereld gekomen is, en geloof je *bij voorbaat* in de vergeving der zonden – ook voor Israël? Geloof je dat Zijn goedheid alles te boven gaat en duurt tot in eeuwigheid?

3 Johannes 5:19-29

4 Matthéüs 27:25

Als we dat geloven dan kunnen wij het Joodse volk als het ware nu al gaan bezien vanuit de vergeving, en vanuit het opengaan van de ogen. Dan zien wij dat het allemaal is geschied *opdat de werken Gods openbaar zouden worden*.

Zo bekijk ik niet alleen de Joden, maar ook de Gereformeerde Kerk en de Hervormde en Rooms Katholieke Kerk, met al het geharrewar over de ambten. Dit alles heeft geen andere wortel, dan dat de kerken blind waren voor de toekomst van Israël. Maar laten we dit alles ook maar alvast vanuit de vergeving gaan zien, want ook die dingen zijn geschied opdat de werken Gods openbaar zouden worden. Later, als Jeruzalem tot bekering gekomen is, en Israël de schellen van de ogen gerukt zijn en zij door de wondermacht van Jezus zijn gaan *zien*, dan staat er een ‘waarschuwingbordje’ op de ‘heerweg’ van het duizendjarig rijk naar de eeuwigheid, waarop te zien is: Zo ging het met Rome. Jeruzalem, let op hoe het Rome verging. Val niet in dezelfde fout!

Die geschiedenis van Rome en hun verblinding is allemaal geschied opdat de werken Gods openbaar zouden worden. God heeft er een plan mee. Natuurlijk is het wel hun eigen schuld en hun eigen verblinding. Maar ik zie nu de dingen graag vanuit die grote en machtige toekomst des Heren. En dan ga je God aanbidden en zeggen: O God, als mensen dan werkelijk niet willen, dan nog laat U hen zelfs een ogenblikje verder gaan. En als U uiteindelijk moet zeggen: *‘Gij hebt niet gewild’*, dan grijpt U ten slotte alles met één machtige greep vast en keert U al het kwade om ten goede.

Als Israël tot bekering gekomen is, dan is hun ook de kruisiging van Jezus vergeven. En als het vergeven is, dan spreekt de Bijbel over de zee van eeuwige vergetelheid.⁵ Dan ziet God geen zonde meer in Jakob.

Halleluja!

Zo zijn er ook veel mensen die over hun eigen leven moeten zeggen: Ik was blind en stom. Ik heb het niet gezien en was doof voor het

⁵ Zie: Micha 7:18-19

Woord van God, maar achteraf kan ik jubelen en zeggen: God heeft mij langs die weg geleid, opdat de werken Gods openbaar zouden worden.

Terugkomend op de genezing van de blindgeborene: Als de Here Jezus die arme man ziet zitten, dan ziet Hij in hem veel meer dan de mensen om hem heen. Velen zullen gedacht hebben: Wat een stakker. Waarom moest hij zo ter wereld komen? Waren daar de barensweeën voor nodig om hem voorgoed in de duisternis te laten leven? Wat is de zin van zo'n bestaan?

Dat mogen wij nooit zeggen – ook niet bij de zwaarst gehandicapte. Jezus ziet het heel anders.

Misschien heeft die man zichzelf ook wel eens afgevraagd wat de zin was van zijn bestaan, toen hij daar elke dag opnieuw weer zat te bedelen. Want zo leuk is het niet om in het Midden Oosten in de gloeiende zon op straat te zitten. Niets te kunnen zien. Blind. Niet te kunnen lezen en schrijven – zelfs geen zakradiootje bij je te hebben, zoals wij dat nog zouden kunnen hebben. Helemaal niets.

Een vreselijke toestand.

En daar kwam geestelijk ook nog eens de dogmatiek van die tijd bij, dat hij of zijn ouders wel gezondigd zouden hebben. Voor hem was er geen sprankje hoop. Hooguit kreeg hij af en toe een fooi of aalmoes toegeworpen.

Maar dan komt de Heer.

EEN SCHEPPINGSWONDER

We lezen in Johannes 1:1-3:

‘In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in den beginne bij God. Alle dingen zijn door het Woord geworden en zonder dit is geen ding geworden, dat geworden is’.

En in vers 14: *‘Het Woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond...’*

Jezus is bij de schepping betrokken. Hij die is boven alles, God, te prijzen tot in eeuwigheid!⁶ En nu gaat Jezus iets doen wat bij de schepping van de mens ook gedaan is, toen de mens uit de aarde werd geformeerd. Jezus had geen water bij de hand, maar Hij maakte van speeksel dat Hij op de grond spuwde slijk, en met dat slijk ‘boetseerde’ hij op de ogen van de blindgeborene.

De kerkvader Irenaeus zegt hierover dat zich hier eigenlijk het scheppingswonder herhaalt. Jezus doet het met opzet zo. Precies zoals God de mens uit stof geboetseerd heeft – ook onze ogen en oren. Zo boetseert Jezus de ogen van deze man.

In vers 32 lezen we: *‘Van eeuwigheid is het niet gehoord, dat iemand de ogen van een blindgeborene geopend heeft.’* Het is een groot wonder als een blindgeborene ineens kan zien.

Eén keer ben ik sprakeloos geweest van zo’n wonder van God. In Bazel kwam er een Italiaanse man naar mij toe toen ik gepreekt had en hij vroeg mij: ‘Kijkt u eens goed in mijn ogen. Er zitten geen pupillen in. Ik ben blind geboren, maar een dienaar van God heeft mij in Jezus’ naam de handen opgelegd en ik kon zien. In het ooginstituut van Zürich ben ik onderzocht en de doktoren konden niet begrijpen dat ik zonder pupillen kon zien.’ De man trok zijn ogen open en ik zag alleen bollen, geen pupillen. Ik was perplex en kon mijn ogen niet van hem afhouden. Blindgeboren – zonder pupillen. Maar Jezus gaf hem het licht in de ogen, en hij getuigde ervan dat hij dit alleen kon door Jezus.

Jezus leeft!

Hij is de Schepper!

Ook met de blindgeborene uit Johannes 9 treedt Jezus op als de schepper, zoals Hij betrokken was bij de schepping zelf. En Hij laat

6 Romeinen 9:5

tegelijkertijd zien dat ook de herschepping aanstaande is en reeds realiteit is in Hem.

Maar waartoe dient die hele procedure die Jezus erop nahoudt? Waarom moet de blinde man met die modder op zijn ogen naar de bron Silóam?

De symboliek is duidelijk. Want heel de schaduwdienst van de tempel mondde ten slotte uit in het Loofhuttenfeest, waarbij zij met vreugde water gingen scheppen uit de fontein des heils. Dat water werd gehaald uit de bron Silóam – hetgeen ‘uitzending’ betekent. De tempelstroom werd ‘gezonden’ vanuit het altaar der verzoening, en zo stroomde het ‘zegenrijke water’ door de wereld. Het is een afbeelding van het Paradijs, van de oorspronkelijke schepping, waar de ‘zegenrijke stromen’ vanuit een hoog plateau afvloeiden naar de wereld om alles te bevochtigen en vruchtbaar te maken.

Jezus heeft Zichzelf gepresenteerd als de vervulling van de hele tempeldienst. Hij is het ‘manna’, het licht der wereld en de ‘vuurkolom’. Hij is de ‘tempelstroom’, die gezegd heeft: *‘Indien iemand dorst heeft, hij kome tot Mij en drinke! Wie in Mij gelooft, gelijk de Schrift zegt, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien.’*⁷ Daarmee bedoelde Hij de heilige Geest. Jezus duidt erop dat het de Geest was die de stromen des levens uit de tempel deed vloeien.⁸ Daar grijpt ook Openbaring 22:1-2 terug:

‘En hij toonde mij een rivier van water des levens, helder als kristal, ontspringende uit de troon van God en van het Lam. Midden op haar straat en aan weerszijden van de rivier staat het geboomte des levens, dat twaalf maal vrucht draagt, iedere maand zijn vrucht gevende; en de bladeren van het geboomte zijn tot genezing der volkeren.’

Dat is het beeld! Schepping en herschepping door Jezus. In

⁷ Johannes 7:37-38

⁸ Ezechiël 47:1-12

Hem worden de ceremoniële feesten vervuld, met als climax het Loofhuttenfeest.

Wanneer Hij dan ook de blindgeborene op deze manier gaat genezen, dan presenteert Hij Zichzelf hiermee als één met de Vader, die alle dingen geschapen heeft, en openbaart Hij Zich als degene, die van de Vader is uitgegaan en betrokken was bij het begin der schepping, en nu ook de vervulling is van de herschepping. Hij laat zien dat Hij de zonde en blindmakende macht uit de wereld wegneemt.

Door de kracht van de heilige Geest die in Jezus aanwezig is, kunnen ook de ‘dode’ ogen van deze man weer ‘levend’ worden, en kan het licht daarin als in een nieuwe schepping ‘geboren’ worden.

Daarom ligt er een diepe symboliek in als de Heer die ogen gaat ‘boetseren’.

In het evangelie van Marcus lezen we iets soortgelijks als Jezus een doofstomme geneest. Daar gebruikt Hij ook speeksel en steekt Hij Zijn vingers in diens oren en zegt tegen hem: *‘Effatha, dat is wordt geopend! En zijn oren werden geopend en terstond werd de band van zijn tong losgemaakt en hij sprak goed.’* Vervolgens lezen we: *‘En zij waren buiten zichzelf van verbazing en zeiden: Hij heeft alles wel gemaakt, ook de doven doet Hij horen en de stommen spreken.’*⁹

Dit herinnert aan het scheppingsverhaal uit Genesis. In hoofdstuk 1:31 lezen we dan: *‘En God zag alles wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed.’* Dat kan alleen van God, de Schepper gezegd worden.

Jezus nam de doofstomme man terzijde, buiten de schare, en heeft diens mismaaktheid weg geboetseerd. Hij is de Herschepper. Hij neemt het abnormale weg, en boetseert die man als het ware opnieuw uit het stof der aarde, en heeft alles wel gemaakt.

Ik geloof dat wij in de wereld moeten staan als lichten, die het licht van Jezus Christus ontvangen, en dat we niet al te veel moeten rekenen over hoe zwaar de zonde van die of van die is. Niet dat we het kwade goed mogen praten. Maar we moeten gelovigen zijn die vanuit de

9 Marcus 7:34-37

overwinning en de herscheppende macht van Jezus Christus spreken en handelen.

Jezus is Overwinnaar.

Er wordt veel te veel gesproken vanuit de overwinning van de duivel. Er wordt veel te veel de nadruk gelegd op hoe rot het allemaal is. Ja, het is allemaal slecht. Natuurlijk. Wij moeten de boze ontmaskeren en het kwade ook aanzeggen, maar we moeten het doen in het licht van de eeuwigheid en van de overwinning die er is. Van daaruit kunnen wij met Jezus Christus de grote werken doen in deze wereld.

EEN KOUDE ONTVANGST

Als dit verhaal van de blindgeborene zich heeft afgespeeld, dan zijn de burenen er het eerste bij. En je zou verwachten dat die dol van vreugde waren om wat er gebeurd was en dat die man kon zien. Hij was met het slijk nog op zijn ogen voorzichtig naar het water van Silóam gestrompeld en we kunnen ons voorstellen hoe hij als een ander mens, ziende terugkwam. Voor het eerst zag hij Gods wereld. Hij zag hoe mooi en sprookjesachtig alles eruitzag. Maar toen hij bij de burenen en anderen die hem kenden kwam, kreeg hij een koude ontvangst. Zij namen hem niet op de schouders. Ze voerden geen dansje uit. Ze maakten geen kring en reidans. Geen gezang, geen jubel. In plaats daarvan lezen wij: *‘Zij brachten hem, die vroeger blind geweest was, naar de Farizeeën.’*

Jezus had slijk gemaakt op de Sabbat, en dat was niet geoorloofd. Hij had gewerkt. In onze woorden: Dit was een geval dat aan ‘de kerkenraad’ moest worden voorgelegd.

Stel je voor dat je dan mee ging jubelen. Stel je voor dat je daar blij om was, en dat het ook nog eens een zonde zou zijn wat Jezus had gedaan. Want werken op de sabbat mocht niet. Je kon er door uit de synagoge verbannen worden.

Zo reageerden de burenen en ook zijn ouders. Je zult toch dat kind onder je hart gedragen hebben. Je zult er de vader van zijn en je

constateert dat hij nu ziet. Je zou denken dat vader en moeder uitroepen: Wat is er in ons midden gebeurd? Wie is die mens?

Maar niets van dat alles.

Eerst willen de Farizeeën weten of het niet een dubbelganger van de blindgeborene is of dat hij het toch zelf is. De burens, de ouders en de genezene zelf worden als het ware aan een 'kruisverhoor' onderworpen, want dit kan niet waar zijn. Ze willen weten hoe het zit. Hoe kan dit?

Wij leven in een tijd, waarin de kerk van Jezus Christus wordt verweten dat zij ver achter de wetenschap aanholt. En dat moet maar een beetje veranderen is dan de opvatting. Volgens deze wetenschappers kun je het verhaal van de schepping toch niet meer letterlijk nemen. En dat Adam heeft bestaan, kun je toch ook zomaar niet voor waar aannemen. De wetenschap denkt zo ver gevorderd te zijn dat zij het nu allemaal veel beter weten.

De werkelijkheid is echter dat de wetenschap achter de wonderen van Jezus aanhobbelt. Genezingen kunnen zij niet verklaren. Als God een wonder doet, dan is het er ogenblikkelijk. Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat er.

De Farizeeën en schriftgeleerden zijn vol ongeloof over dit wonder. Zij willen weten hoe dit kan. Blindgeboren en nu kunnen zien? En ze proberen het weg te redeneren en weg te argumenteren. Ze proberen van alles, want dit kan niet waar zijn.

En het is toch waar!

Als de Farizeeën voor hun onderzoek bij die genezen man komen, ontstaat er een geweldige crisis. Die man is spontaan een belijder van Jezus geworden. Hij had Jezus nog niet ontmoet – in die zin dat hij wist wie Hij was. Dat komt later pas aan de orde in dit verhaal. Als antwoord op de vraag van de Farizeeën wie zijn ogen genezen heeft, zegt hij: *'... één ding weet ik, dat ik, die blind was, nu zien kan.'* En dan zeggen de Farizeeën: *'wij weten dat God tot Mozes gesproken heeft, maar van dezen weten wij niet, vanwaar hij komt.'* Waarop de

blindgeborene zegt: *‘Hierin is toch iets wonderlijks, dat gij niet weet, vanwaar Hij komt, maar mijn ogen heeft Hij geopend.’*

Die man is ook nog eens goed van de tongriem gesneden. Hij zegt: dat is toch wonderlijk. Jullie moeten de wet handhaven, jullie kunnen zelfs mensen uit de synagoge bannen, waarbij je als Israëliet al je rechten verliest, maar jullie weten niet waar Hij vandaan komt, die zulke wonderen doet.

En als zij hem dan voor de tweede keer ondervragen zegt hij: *‘... waarom wilt gij het opnieuw horen? Wilt gij soms ook discipelen van Hem worden?’*¹⁰

Hij spot met hen, want deze man ziet niet alleen de bomen en de wolken, het firmament, de mensen en de straatjes van Jeruzalem, maar hij ziet ook meteen de geestelijke verhoudingen. Hij ziet hoe nietswaardig de groep van Farizeeën en schriftgeleerden is. Hij spot met hen: *‘Wilt gij soms ook discipelen van Hem worden?’* Want hij voelt: Zij willen niet eens geloven dat ik nu kan zien, en dat ik dezelfde persoon ben als die daar jarenlang zat te bedelen.

DE GEESTELIJKE WERKELIJKHEID

Jezus zegt in Johannes 7:16-17: *Mijn leer is niet van Mij, maar van Hem, die Mij gezonden heeft; indien iemand diens wil doen wil, zal hij van deze leer weten, of zij van God komt, dan of Ik uit Mijzelf spreek.’*

Maar als het hart bij voorbaat ‘nee’ zegt en tegen God opstaat, kun je ook van Jezus niks zien, noch van Zijn dienaren die werkelijk door Hem uitgestuurd zijn in de wereld.

Er zijn mensen die vanuit een verbitterd innerlijk ‘nee’ zeggen, en a priori zeggen dat alles afgelopen en onzin is. En als er dan een wonder gebeurt zeggen zij nog: Dat bestaat niet, het is suggestie.

In het geval van de blindgeborene wordt al snel de conclusie getrokken dat het wel een dubbelganger zal zijn. Het bestaat niet dat een blindgeborene ineens kan zien. Het is bedrog.

¹⁰ Johannes 9:24-30

En als het toch niet te overtroeven en weg te argumenteren valt, wordt hij ten slotte uit de synagoge geworpen. Deze man wordt al direct een martelaar voor Jezus. Hij wordt verbannen, omdat hij zijn mond niet kan houden. Op dat moment treft Jezus hem aan en zegt tegen hem: *‘Geloofst gij in de Zoon des mensen?’* Dat is de term van de Messias uit Daniël 7:13, aan Wie de Vader alle koninkrijken der aarde geeft, en Wiens heerschappij niet zal vergaan.¹¹ Daarop zei de blindgeborene: *‘En wie is Hij Here, dat ik in Hem moge geloven?’*¹²

Deze man is open van binnen. Gods wonder trof hem, het wonder van de Schepper en Hersteller van alle dingen. En dan zegt Jezus tegen deze man, die verbannen is uit het Israëliische leven, maar die de gemeenschap met de Zoon des mensen en met God Zelf mag genieten: *‘Gij hebt Hem niet slechts gezien, maar die met u spreekt, die is het’*. Met andere woorden: Hij staat hier voor u. Als Jezus zich openbaart zegt de man *‘Ik geloof, Here’*, en hij werpt zich voor Hem neer. Hiermee is hij een voorteken van de grote wereld, die zich eenmaal zal buigen voor Jezus in het stof.

Jezus zegt niet: Ik ben maar een mens, dit mag je niet doen. Nee, die man valt op zijn aangezicht voor Hem, de Zoon des mensen, neer.

Als je Jezus echt ontmoet hebt, dan ga je Zijn Naam belijden – ook al word je uit ‘de synagoge’ geworpen. Ook als je verbannen wordt. Je krijgt een helder zicht. Je ziet het verzet van de ‘Farizeeën en schriftgeleerden’ van onze dagen, die niet willen, en het liefst bladzijde na bladzijde uit het oude Woord ‘scheuren’ en ook Jezus niet meer wensen, zoals de apostelen Hem ons verkondigd hebben. Het enige credo is: het kan niet, het mag niet en het zal niet.

Maar ook al word je ‘verbannen’, als je buigt voor de Zoon des mensen, ben je voor eeuwig behouden. Jezus zegt: *‘wie Mij volgt, zal nimmer in de duisternis wandelen, maar hij zal het licht des levens hebben.’*¹³

11 Daniël 7:13-15

12 Johannes 9:35-36

13 Johannes 8:12

Verder zegt Hij: *'Tot een oordeel ben Ik in deze wereld gekomen, opdat wie niet zien, zien mogen, en wie zien, blind worden.'*¹⁴

Iemand zei eens tegen mij: Als je dit werkelijk gaat zien, dan loop je als een 'oordeel Gods' door de mensenwereld, want je veroordeelt de oude wereld in je eigen persoon, omdat je bent zoals je bent. Je bent anders geworden. Je bent vernieuwd. Je ziet glashelder.

Wij zien nu ook het geharrewar van de kerken en van Rome. Niet omdat wij hoogmoedig zijn of meer intellect hebben, helemaal niet. Maar de Heer heeft iets gedaan met onze geestelijke ogen. Je ziet nu de geestelijke werkelijkheid. Je ziet dat Israël zo niet 'thuis' kan komen. Je ziet dat het gaat vastlopen daar, en je wilt alvast barmhartig zijn om hen in de Naam des Heren te redden.

Dit zicht dat de Heer geeft kan ook eenzaam maken. Dat heeft de blindgeborene ook ondervonden. Want eigenlijk is hij ook zijn ouders kwijt. Die durven geen rechtsreeks antwoord te geven aan de Joden op de vraag of deze man, die blindgeboren was, hun zoon is, maar spelen de vraag door naar hun zoon door te zeggen: *'Wij weten, dat dit onze zoon is, en dat hij blind geboren is; maar hoe hij nu zien kan, weten wij niet, en wie zijn ogen geopend heeft, wij weten het niet; vraagt het hemzelf, hij heeft zijn leeftijd, hij zal voor zichzelf spreken.'*

Zij willen buiten schot blijven, evenals de burens en bekenden. Zij leggen de verantwoordelijkheid liever bij de Farizeeën, dan zijn zij ervan af. Zelf durven zij er niets over te zeggen. Zo is de burgerwereld. Maar waar er kinderen Gods zijn, die door Jezus zijn aangeraakt, en die zijn gaan zien en belijden, die worden uitgeworpen en zijn tot een crisis, totdat het rijk van Koning Jezus doorbreekt.

Als wij dat met elkaar gaan zeggen en belijden in Nederland, dan zullen er uit vele instituten nog mensen 'uitgeworpen' worden, maar zij zullen terecht komen bij de Zoon des mensen. Zij zullen tot een crisis zijn, die zelfs de overheid gewaarwordt. Een crisis, die Europa

14 Johannes 9:39

en Israël gaan opmerken. Want waar het licht valt en het de harten, de hoofden en de monden in beslag neemt, daar ontstaat het belijden en vallen de beslissingen van vóór of tegen. Schuif je het af op de eigen verantwoordelijkheid – zoals de ouders van de blindgeborene deden, of praat je mee zoals de burenen, die hem naar de ‘Farizeeën’ verwezen?

EENS BUIGT ZICH ALLES VOOR JEZUS IN HET STOF

Dit grote proces is aan de gang. En daar ben ik zo blij om. Want ik zie een grote schare zich neerwerpen voor de Zoon des mensen.

Daar gaat het om.

Het gaat niet om mij of om u. Het gaat ook niet om ons eigen kringetje. Stel je voor dat het ging om een eigen instituut of een eigen club. Maar het gaat om de eer en de glorie van de Zoon des mensen, die ook door instituten van vandaag ‘uitgeworpen wordt’. Instituten, die predikanten bevestigen die openlijk verklaren het Lam Gods niet nodig te hebben en wier prediking legitiem wordt verklaard.¹⁵

En iedereen zwijgt. Alleen wie door Jezus Zelf is aangeraakt, zwijgt niet. Wie open ogen krijgt, kan niet zwijgen.

De nood is groot.

Ik weet hoe de ‘buren’, de ‘ouders’ en de ‘Farizeeën’ zijn. Maar de Heer zij geprezen, ik weet ook hoe Jezus is. Ik ben een van de eersten, die Hij wel niet met slijk op mijn ogen, maar toch de ogen geopend heeft voor Zijn wondere heerlijkheid. En ik doe niets anders dan op mijn knieën vallen voor de Zoon des mensen, die alle macht heeft in hemel en op aarde.

De Heer komt!

Bent u bereid?

Vanuit de genezing van de blindgeborene trekt Jezus de lijnen

¹⁵ Hier wordt gerefereerd aan de bevestiging van drie vrijzinnige predikanten in de Hervormde Kerk in de jaren zestig van de vorige eeuw. Predikanten, die op de lijn van Prof. P. Smits stonden ten aanzien van diens verwerping van de verzoeningsleer van de apostel Paulus.

door naar de Zoon des mensen aan Wie alle koninkrijken der aarde gegeven zijn, en Die komt op de wolken om gericht te houden. En als de leeuw van Openbaring 10 moet brullen – ook internationaal – dan zal hij zijn ene been op de aarde zetten en zijn andere op de zee. Het zal overal gehoord worden. Eens buigt zich ook alles voor Jezus in het stof.

Dan komt in mij in alle eerbied het gebed op: O, Heer, ‘spuw’ op het Heilige Land – niet uit verachting, maar om het te bezielen met Uw ‘levensvocht’. Neem een handjevol daarvan en wrijf het ‘slijk’ op hun ‘blinde ogen’. Spuw o Heer, op Nederland en strijk het ‘slijk’ op de ogen van al die voorgangers en pastoors.

Wij mogen nu nog de dood des Heren verkondigen, totdat Hij komt. Dat wil zeggen, wij mogen samen onze zielen toevertrouwen aan Hem, die alle duisternis van binnen kan verdrijven door de kracht van Zijn bloed. Die alle ziekten overwinnen kan, en alle vragen kan oplossen. Hij, die de Schepper Zelf is en een eenheid met de Vader heeft. Die de stroom van levend water zo van onder het altaar zenden kan – dwars door de dorre streken van de dode zee, waardoor alles opnieuw gaat leven.

Dat is Jezus!

Daarom, al beleeft u nog duisternis en doodsheid in u en om u heen, geloof in Jezus en de stroom van levend water zal u bereiken. Je zult nooit in een formule onder kunnen brengen hoe het komt, maar je gaat het zien. Zien is leven. Zien is anders worden.

Jezus wil ook vlak voor u staan en zeggen: Ik ben het Die met u spreekt. Eens sta je voor Mijn aangezicht.

Dan ga je niet alleen deze wereld zien, maar je gaat ook al de hemel zien.

Jezus belooft zelfs: *‘Zalig de reinen van hart, want zij zullen God zien.’*¹⁶

Eens buigt zich ook alles voor Jezus in het stof!

16 Matthéüs 5:8

DE GOEDE HERDER*

‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie niet door de deur de schaapskooi binnenkomt, maar op een andere plaats inklimt, die is een dief en een rover; maar wie door de deur binnenkomt, is de herder der schapen. Voor hem doet de deurwachter open en de schapen horen naar zijn stem en hij roept zijn eigen schapen bij name en voert ze naar buiten.

Wanneer hij zijn eigen schapen alle naar buiten gebracht heeft, gaat hij voor ze uit en de schapen volgen hem, omdat zij zijn stem kennen; maar een vreemde zullen zij voorzeker niet volgen, doch zij zullen van hem weglopen, omdat zij de stem der vreemden niet kennen.

In dit beeld sprak Jezus tot hen, maar zij begrepen niet, wat het was, dat Hij tot hen sprak.

Jezus zei dan nogmaals: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Ik ben de deur der schapen. Allen, die vóór Mij gekomen zijn, zijn dieven en rovers, maar de schapen hebben naar hen niet gehoord. Ik ben de deur; als iemand door Mij binnenkomt, zal hij behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan en weide vinden. De dief komt niet dan om te stelen en te slachten en te verdelgen; Ik ben gekomen, opdat zij leven hebben en overvloed.’ (Johannes 10:1-10)

SLECHTE HERDERS

De Bijbel is door mensen ingedeeld in hoofdstukken. En een enkele keer komt het wel voor dat er een insnijding gemaakt is, waar helemaal geen insnijding moet zijn. Zo ook hier bij de overgang van Johannes 9:41 naar Johannes 10:1. Het betoog van Jezus tegen de Farizeeën aan het slot van Johannes: *Indien gij blind waart, zoudt gij geen zonde hebben; maar nu gij zegt: Wij zien; daarom blijft uw zonde’,*

* Preek uitgesproken in 1969

loopt eenvoudig door naar het vervolg in hoofdstuk 10:1:

‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie niet door de deur de schaapskooi binnenkomt, maar op en andere plaats inklimt, die is een dief en een rover...’

Het hele betoog van hoofdstuk 10:1-21 is nog steeds een vervolg op de discussie die tussen de Joden is ontstaan nadat Jezus de blindgeborene genezen had, en er onder hen verdeeldheid ontstond over wie Jezus was. Dit wordt ook duidelijk in vers 20 en 21: ‘En velen van hen zeiden: Hij is bezeten en waanzinnig; waarom luistert gij naar Hem? Anderen zeiden: Dit zijn geen woorden voor een bezetene; een boze geest kan toch de ogen van een blinde niet openen?’

Meestal wordt de gelijkenis van Jezus over de goede herder losgemaakt van de geschiedenis van de blindgeborene. Maar dat is helemaal verkeerd. Want juist daaraan is openbaar geworden welke slechte herders er destijds over Israël heersten. Bij de leidlieden van Israël was niets meer te zien van het zachtjes leiden van de schapen en het in de armen nemen van de lammeren. Dat wil zeggen, van het werkelijk een goede herder te zijn, zoals Ezechiël 34 het beschrijft: het zieke genezen, het zwakke versterken en de verstrooiden vergaderen. Er was al helemaal niets meer te zien van wat Jezus later zegt in die prachtige gelijkenis over het verloren schaap: *‘Wie van u, die honderd schapen heeft en er één verliest, laat niet de negen en negentig in de wildernis achter en gaat het verlorene zoeken, totdat hij het vindt?’*¹

Integendeel.

De hogepriester Kajafas zegt later: *‘Gij weet niets, en gij beseft niet, dat het in uw belang is, dat één man sterft voor het volk en niet het gehele volk verloren gaat.’*² Daarmee zegt hij: Je kunt beter één man opofferen dan al de anderen.

Hier zit een blindgeborene die nooit het zonlicht heeft gezien, en zo uit de moederschoot in de duisternis is geworpen, als bedelaar bij

¹ Lucas 15:4

² Johannes 11:49

de tempel waar de vrome schare God gaat loven en verzoening met God probeert te verkrijgen door de vele offers die daar letterlijk staan te dampen voor Gods aangezicht. Maar deze man mag alleen maar bedelen, terwijl er in de wet van God staat: Er mag geen bedelaar onder u zijn.³ Als Jezus die man dan geneest, dan is heel de schare van Farizeeën en schriftgeleerden in rep en roer. Zij herkennen in Hem niet de Herder die eenmaal komen zou om wie ziek is te genezen en het zwakke te helpen, het weer op te richten, en het te verbinden als het gewond is.⁴

Deze man, die vanaf zijn geboorte blind was, kan door Jezus zien. Maar in plaats van neer te vallen voor God en te zeggen: “Dit moet de Herder Israëls zijn. Zo’n golf van barmhartigheid en zoveel zieken die genezen worden; de wonderbare spijziging en alles wat daaromheen geschiedt – het klopt met de oude profetieën over de grote knecht van David”, wordt de man aan een kruisverhoor onderworpen. En als hij na zijn genezing een volgeling van Jezus wil zijn en zich van hun opvattingen weinig aantrekt, dan wordt hij uit de synagoge verbannen en worden hem alle rechten als Israëliet ontnomen. Een man, die zijn leven lang het leed heeft moeten dragen van verbannen te zijn geweest van het zonlicht en van de vreugden van het mensenleven. Hij heeft de feestgangers wel horen jubelen, en het optrekken van de blijde scharen die de liederen Hamaaloth⁵ zongen, gehoord. Maar hij zat als een verbannene zijn leven lang aan de kant. En nu Jezus zijn verbanning weggenomen heeft, wordt hij door de leidlieden uit de synagoge verbannen.

Toen Jezus dat hoorde, maakte Hij Zich aan hem bekend als de Messias, de Zoon des mensen. Hij zegt: *‘Geloof gij in de Zoon des mensen? Hij antwoordde en zei: En wie is Hij, Here, dat ik in Hem moge geloven? Jezus zei tot hem: Gij hebt Hem niet slechts gezien, maar die met u spreekt, die is het.’*

3 Deuteronomium 15:4

4 Jesaja 40:11; Ezechiël 34:15-16

5 De Psalmen 120-134, die gezongen werden bij het opgaan naar Gods heiligdom, de tempel

Daarop viel de man voor Zijn aangezicht op zijn knieën neer en aanbad Jezus.⁶ Hij had gemeenschap met de werkelijke Herder en werd in Zijn armen opgenomen. Aan hem werd vervuld wat Jesaja over de ware Herder zegt: *‘Hij zal als een herder zijn kudde weiden, in zijn arm de lammeren vergaderen en ze in zijn schoot dragen’.*

Hij was maar een lammetje. Wat had die man geleerd? Niets. Wat had hij gezien? Helemaal niets. Hij was hulpeloos. Hij ondervond geen enkele herderlijkheid. Niet bij zijn ouders, niet bij de leidlieden, noch bij het volk. En dan komen daar de woorden: *‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u’...*

DE DEURWACHTER

Telkens als er in het Johannes-evangelie twee maal het woord ‘voorwaar’ geschreven staat, zegt Jezus iets heel ernstigs, want daaraan wordt alles in die geschiedenis openbaar. Zo is het ook in deze situatie. De maat der vaders is nu vol gemaakt.⁷ Jezus zegt: *‘Hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen...’*⁸ De Herder Israëls heeft menigmaal Zijn kudde bijeen willen vergaderen. Hij heeft daarvoor profeten gestuurd, maar die hebben zij gedood. En dan klinkt er: *‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie niet door de deur de schaapskooi binnenkomt, maar op een andere plaats inklimt, die is een dief en een rover...’*

De schaapskooi was meestal in het open veld. Het was een heel andere kooi, dan wij ons misschien voorstellen. Er was in het veld een wal opgeworpen als een soort muurtje. En ’s nachts werden de schapen binnen die omheining gebracht om beschermd te zijn tegen wild gedierte en tegen rovers. In die omheining was er een kleine opening uitgespaard waarin de deurwachter ging zitten om de wacht te houden. Hij was met zijn eigen persoon eigenlijk de deur. ‘s Morgens vroeg kwam de herder weer om de deurwachter af te lossen

6 Johannes 9:35-38

7 Mattheüs 23:32

8 Mattheüs 23:37

van zijn taak. De herder legitimeerde zich dan aan de deurwachter. Die twee kenden elkaar natuurlijk wel. De kudde was het eigendom van de herder en de deurwachter was misschien een van zijn zonen, of omgekeerd – als de herder te oud was en alleen 's nachts nog een beetje de wacht kon houden.

In ieder geval vond er een legitimatie plaats en kon de herder door die deur naar binnengaan, en kwamen zijn eigen schapen hem op zijn roepstem tegemoet. Hij riep ze één voor één bij name. Soms waren er ook kudden van andere herders binnen zo'n omheining. Maar de schapen kennen de stem van hun eigen herder en op zijn roepstem kwamen ze aanggelopen en werden ze voor de hele dag het veld weer in geleid.

Dat is de beeldspraak die Jezus hier gebruikt.

Nu gebeurde het wel eens dat lieden zich niet wilden legitimeren, maar één van de vette schapen wilden roven om ermee in de nachtelijke wildernis te verdwijnen en dat te slachten.

Jezus zegt: *'... wie op een andere plaats inklimt, die is een dief en een rover'*. Jezus doelde hiermee op de leidlieden van het volk. Dat is openbaar geworden in de geschiedenis van de blindgeborene. Natuurlijk niet alleen aan die geschiedenis, maar daarin vond het conflict wel zijn climax. Het was tot een climax uitgegroeid en er zou later nog een climax komen, wanneer Lazarus uit de dood wordt teruggeroepen.

Maar hier is het al heel ver gekomen met de botsing tussen de goede herder en de slechte herders van Israëel.

Jezus vervolgt zijn rede tegen de Farizeeën met: *'...maar wie door de deur binnenkomt, is de herder der schapen. Voor hem doet de deurwachter open en de schapen horen naar zijn stem en hij roept zijn eigen schapen bij name en voert ze naar buiten.'*

Je kunt ook zeggen: God is de deurwachter. Het gaat er in de hele wereldgeschiedenis om, of er herders zijn die op een legitieme manier zijn binnengekomen.

Ook in de kerken gaat het om het legitieme herderschap.

In dit Schriftgedeelte gaat het over de geschiedenis van Israël. En de Here Jezus staat daar – op Zijn weg naar het kruis – midden in de roerige menigte.

Het is een ernstig moment, want het gaat overal in de wereld over de vraag: Waar is over de hele linie – zowel in het geestelijke als politieke vlak – het ware herderschap?

Nu, het ware herderschap is daar waar men door de deur gaat die de deurwachter opent, en dat loopt alleen over het kruis van Jezus en over het geven van je leven voor de schapen, zoals de Heiland deed. Hij is de goede Herder, en allen die in Zijn dienst waarachtige herders zijn, zullen het nooit buiten Hem en buiten Zijn kruis om kunnen doen. Dat zal onmogelijk zijn.

Als Jezus na Zijn opstanding Petrus in het herdersambt stelt, dan vraagt Hij: *‘Hebt gij Mij lief?’* En als Petrus tot tranen toe bewogen zegt: *‘Here, Gij weet alles, Gij weet, dat ik U liefheb’*, dan zegt Jezus tot hem: *‘Weid Mijn schapen’*. Dan gaat Petrus door de deur naar de ‘schapen’ toe en is hij één met Jezus.⁹

Zeg nu niet: We hoeven toch niet allemaal dominee of hogepriester te zijn?

Laat ik een klein voorbeeld geven dat ik heb meegemaakt uit de praktijk: Een echtpaar stond voor de grote beslissing of zij iemand in hun gezin zouden opnemen. Zij stonden onder andere voor de vraag of de moeder dan het werk nog wel kon verrichten of niet. Beiden gingen daarvoor in gebed, en op hun gebed kregen zowel man als vrouw de tekst: *‘Want Ik heb honger geleden en gij hebt Mij niet te eten gegeven, Ik heb dorst geleden en gij hebt Mij niet te drinken gegeven (...) ziek en in de gevangenis en gij hebt Mij niet bezocht’*¹⁰ Daarop namen beiden de beslissing om die persoon op te nemen in hun huis.

Dat is ingaan door de ‘deur’.

⁹ Johannes 21:15-17

¹⁰ Matthéüs 25:42-43

U hebt leiding te geven aan uw gezin, aan uw zoon of uw dochter. Misschien aan uw relaties of ondergeschikten op kantoor.

Vraag niet: Ben ik mijns broeders hoeder? Ben ik zijn herder?

Ja, dat bent u. Maar ga door de 'deur'. Want er zijn zoveel rovers en lieden die over het 'muurtje' springen om de schapen te slachten en op te eten – om in de beeldspraak te blijven.

Er is geen herderschap mogelijk – noch van een voorganger of predikant, noch in de politiek, op kantoor of op school, waar ook zwakke kinderen zijn die niet goed mee kunnen komen, als je handelt buiten het kruis van Jezus om. Alleen voor wie één met Jezus is in Zijn dood en in Zijn opstanding¹¹ doet de 'deurwachter' open.

DE GOEDE HERDER

Het is ook voor Jezus Zelf van toepassing geweest. In Matthéüs 26:31 zegt Hij: *'Want er staat geschreven: Ik zal de herder slaan en de schapen der kudde zullen verstrooid worden.'*¹² *Doch nadat Ik zal zijn opgewekt, zal Ik u voorgaan naar Galiléa.'* Met andere woorden: Dan ga Ik als Herder weer voorop. Dan leid Ik u uit. De schapen waren verstrooid, maar na Mijn opstanding ben Ik weer de Herder tot aan de voleinding.

Jezus ging door de 'deur Golgotha'. Hij heeft hart voor de schapen. En in Zijn dood en opstanding opende de goddelijke 'deurwachter' voor Jezus de deur, en mocht Hij zelfs de Heilige Geest uitstorten en de kudde voor Zijn rekening nemen. Hij heeft ons allen voor Zijn rekening genomen. Ook de eenheid van de gemeente die Israël jaloers zal mogen maken en waardoor Israël tot bekering zal komen, heeft Hij voor Zijn rekening genomen. Hij gaat voorop in de geschiedenis, en neemt het voor Zijn rekening, en de grote 'Deurwachter' doet hun de deuren open. Dat is onze vastigheid.

Ik wil niets anders doen dan Jezus volgen en een knechtje zijn

¹¹ Romeinen 6:5 (St. Vert.)

¹² Zacharia 13:7

onder die opperste Herder der kudde. Ik begrijp heel goed dat als je niet door de deur – die Jezus Zelf is – ingaat, je gaat lijken op zo'n rover en inbreker. Het doet er niet toe of je in toga, in priesterrok of in een rabbinaal gewaad over de omheining springt om de schaapskooi binnen te komen. De Heer ziet op welke wijze wij onze herderstaak waarnemen.

Aan de leidlieden in Johannes 10 heeft Jezus geproefd dat zij geen greintje barmhartigheid in hun ziel hadden voor de arme stakker, die zijn leven lang al verbannen was van alles wat bij het mensenleven hoort. Letterlijk verbannen zelfs van het zonlicht – de eerste gave van de schepping. En nauwelijks genezen door Jezus wordt hij door hen opnieuw verbannen. Op dat moment zegt Jezus met vonkende ogen: *'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie niet door de deur de schaapskooi binnenkomt, maar op een andere plaats inklimt, die is een dief en een rover'*. Dat zal Hij niet zo kalm en vredig hebben uitgesproken.

Het is met alle leidlieden, priesters en koningen misgegaan. Het waren slechte herders. Het is goed om daar Ezechiël 34 nog eens rustig op na te lezen.

De slechte herders sprongen over het muurtje, en riepen daardoor het oordeel van God over zich af. God zegt als het ware: Als je de legitieme 'deur' van Mijn genade, Mijn openbaring en leiding, die Ik vanuit de hemel door Mijn profeten wil geven verwerpt, dan zit er in Rome een 'kwade herder', Titus, die over jullie 'muren' zal springen om te 'roven' en te 'slachten'.

Tweeduizend jaar geleden is het misgegaan. En nu is geen enkele 'omheining', geen enkele 'schaapskooi' van geen enkel volk in de wereld meer veilig zolang Israël niet bij de enige Herder der schapen teruggebracht is en binnengegaan is tot het koninkrijk van priesters.

Daarom is de wereld zo onrustig.

En hoe ging het in de heidenwereld?

Toen God Zijn blik richtte op heidenwereld, duurde het maar even

of ook daar sprongen ‘kerkelijke herders’ in schitterende gewaden over het muurtje. Of is de Paus in de geschiedenis werkelijk een herder geweest? Heeft het Pausdom het ware herderschap van Jezus Christus in de wereld vertolkt?

Och...

Inquisitie, moordpartijen, slachten en roven. Astronomische bedragen moesten de schapen opbrengen voor het Vaticaan. En om nog iets van sociale gerechtigheid te kunnen maken worden compromissen gesloten met het communisme. En nu zijn priesters radeloos en vragen zich af: Waar is onze kerk? Waar is de kudde? Ze verstrooien en verstrooien.

In Ezechiël 34:2-5 lezen wij:

‘Moeten de herders niet de schapen weiden? Het vet eet gij, met de wol kleedt gij u, het gemeste slacht gij, maar de schapen weidt gij niet; zwakke versterkt gij niet; zieke geneest gij niet, gewonde verbindt gij niet, afgedwaalde haalt gij niet terug, verlorene zoekt gij niet, maar gij heerst over hen met hardheid en geweldenarij. Zij raken verstrooid, omdat er geen herder is...’

En nu moeten wij ons allemaal onderzoeken voor het aangezicht van God. Want God heeft een deur gegeven. Er is een opening. Een legitieme deur, waar de schapen kunnen ingaan en uitgaan om bescherming en weide te vinden. We moeten niet doen alsof er helemaal geen deur is, en wij alleen maar over het muurtje kunnen springen. Er is een ‘deur’, Jezus Christus. Een opwekking begint daar waar de Heiland en Zijn Geest, Zijn gezindheid en Zijn wil oprecht gezocht wordt.

Wij moeten niet denken dat – als de kerken zo ver afgedwaald zijn van het ware herderschap – het in de politiek wel goed gaat. Te veel heeft men alleen maar gedacht dat het evangelie dient om mensen zalig te maken. Inderdaad, dat is punt één. Maar de Here Jezus weet ook dat we door de dagen heen moeten naar de voleinding.

De apostel Petrus heeft tegen Israël gezegd: *'Komt dan tot berouw en bekering, opdat uw zonden uitgedelgd worden, opdat er tijden van verademing mogen komen van het aangezicht des Heren...'*¹³ Opdat de oorlogen tot aan de einden der aarde eens ophouden en de schapen en volkeren weide kunnen vinden.

Want er zijn veel 'huurlingen' binnengesmokkeld over het 'muurtje' van de schaapskooi. Achter het IJzeren Gordijn werden geestelijken zelfs aangesteld door de Staat, omdat zij goede communisten waren. De 'schapen' die op een priesterschool zaten hebben moeten meemaken dat zij onderricht kregen van een professor die zij later als beul terugzagen in de gevangenissen, waar zij die studenten uithoorden. Zulke leraren waren dan als 'herders' door de Staat aangesteld.¹⁴

Overal op deze aarde wordt er over het 'muurtje' gesprongen om te roven en te slachten. De nood van de wereld is zo ontzettend groot, dat wij de Heer wel ernstig mogen aanroepen: O God, geef toch legitieme herders onder de ene ware Herder Jezus Christus. Maak ons allereerst tot zulke herders voor elkaar, die niet tegen het zwakke aantrappen, maar het versterken en terechtbrengen. Dat de gezindheid van Christus die het verlorene gezocht heeft, in ons moge wonen.

Neen, dit is geen mooie preek. Ik preek ook tegen mijzelf en zeg: Heer, maak mij Uw beeld gelijk, maak mij tot een echte herder. Herderschap en profeetschap zijn verschillende functies. Toch ligt in de profetische bediening het herderlijke verweven. Johannes staat niet los van Petrus, en Petrus staat niet los van Johannes. De hele gemeente moet herder zijn voor het verlorene en wij allemaal moeten door de 'deur' naar binnen komen. Wij moeten niet denken dat wij door onze woorden of door onze opinie en opvatting te lozen, geen herderschap uitoefenen. Paulus zegt: *'Misleidt uzelf niet; slechte*

13 Handelingen 3:19

14 De historische context waarin deze preek in 1969 is uitgesproken is hier gehandhaafd

omgang (samensprekingen St.Vert.) *bederft goede zeden.*¹⁵ Waar u wel tegen kunt, kan een ander misschien niet tegen. Maar ga door de ‘deur’. Wees één plant met Jezus in Zijn dood en opstanding.¹⁶

Juist als hij het heeft over zijn bediening, zegt Paulus:

*‘...in alles zijn wij in de druk, doch niet in het nauw; om raad verlegen, doch niet radeloos; vervolgd, doch niet verlaten; ter aarde geworpen, doch niet verloren; te allen tijde het sterven van Jezus in het lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus zich in ons lichaam openbare.’*¹⁷

Waar dat gebeurt, daar straalt het van u af. Dan zal het merkbaar zijn op het kantoor, of in uw gezin, dat u werkelijk mede leiding geeft tot opbouw van uw medebroeders en -zusters. Tot troost, tot steun, tot vermaning – maar alles vanuit Hem.

DE HERDER ROEPT DE SCHAPEN BIJ NAME

Als eerste wordt in dit hoofdstuk de legitimiteit van Jezus genoemd. Hij is de wettige Herder, voor wie de Deurwachter opendoet. Het volgende punt is, dat Hij de schapen *bij name* roept.

Schapen kennen de stem van hun herder.

Een Engelse reiziger heeft eens de proef op de som genomen in een groot dal waar veel kudden samenkwamen. Hij had bemerkt dat een Arabische herder de schapen op zijn roepen achter zich aan kreeg, terwijl andere schapen bleven doorgrazen. De reiziger wilde proberen of de schapen ook achter hem aan zouden komen. Hij sloeg de mantel van de herder om zich heen en riep naar de schapen. Maar die reageerden niet. Het is een eigenschap van de schapen dat zij de stem van hun eigen herder kennen. Schapen mogen ‘dom’ lijken, maar daarin zijn ze allemaal ‘gepromoveerd’.

¹⁵ 1 Corinthiërs 15:33

¹⁶ Romeinen 6:5 (St. Vert.)

¹⁷ 2 Corinthiërs 4:7

Wat een machtige gelijkenis van Jezus als Hij zegt: *‘...hij roept zijn eigen schapen bij name’*. Die blindgeborene volgde de Farizeeën niet meer, maar zei tegen hen: *‘Hierin is toch iets wonderlijks, dat gij niet weet, vanwaar Hij komt, maar mijn ogen heeft Hij geopend’*. Hij had na zijn genezing meteen geestelijke onderscheiding, en zag glashelder dat de ‘stemmen’ van de Farizeeën vals klonken en dat de ‘stem’ van Jezus de waarheid was. En Hij volgde Jezus. Hij wist: Ik ben Zijn schaap en Hij heeft mij ten eigendom.

Dat is de troost die wij mogen hebben.

Als de Here Jezus een roep laat horen vanuit de hemel om Zijn kudde bij elkaar te roepen, en het zou alleen maar een fantasietje zijn van een mens die wat bedacht heeft, gegarandeerd dat de schapen dan nergens zouden komen.

Nergens!

Al zouden we praten als Brugman, en nog beter misschien, maar als God door Zijn Geest als de ‘Deurwachter’ niet opent, dan bereik je de schapen niet. Dan horen ze zijn stem ook niet. Ze luisteren niet naar de stem als die van een vreemde komt. Jezus zegt: *‘...een vreemde zullen zij voorzeker niet volgen’*.

Dat is nu juist het machtige dat de Heer in de eindtijd Zijn kudde bij elkaar gaat roepen. En Hij zal er zeker mensen voor gebruiken, om dat grote te gaan doen. Midden in al de verwarring. God gaat een einde maken aan het ‘over het muurtje springen’ – bij Rome en bij al die andere instituten en in de politiek. Hij gaat een keer afrekenen met al die ‘rovers’ en ‘dieven’ en ‘slagers’. Het zal horen bij de volheid der heidenen dat Hij Zich gaat wenden tot Zijn schapen om aan hen de waarheid voor te houden en de weg te wijzen om te komen tot eenheid met wat van Israël nog behouden moet worden.

Jezus zegt in Johannes 10:16:

‘Nog andere schapen heb Ik, die niet van deze stal zijn; ook die moet Ik leiden en zij zullen naar mijn stem horen en het zal worden één kudde, één herder’.

Wie zal er zulk werk kunnen doen? Alleen de Geest van God. En toch worden wij ingeschakeld voor een groot oecumenisch werk – maar dan ‘oecumene’ in de ware zin van het woord. Namelijk als we door de ‘Deur’ willen binnengaan.

Hier staan de ‘valse stemmen’ van de ‘valse instituten’ tegenover, die zeggen: Maak alle instituten één. Maak alle ‘omheiningen’ tot één grote ‘omheining’. Niet één kudde onder één Herder, maar het moet één groot instituut worden. En wat je nog over de Herder zegt doet er niet toe. Over de inhoud van Zijn stem, moet je ook niet praten. Noch over de ‘Deurwachter’ of over de ‘legitimiteit’. Maak één grote ‘omheining’. Binnen die ‘omheining’ heb je dan de ‘schapen’ in je macht. Dat is wat de Wereldraad van Kerken en Rome doen.

Maar de Heer gaat roepen. En de schapen horen Zijn stem. Ze onderkennen tenslotte wat de ware prediking is. Zij gaan onderscheiden wat ware liefde is en waar de bewogenheid van de Heilige Geest zichtbaar is. Waar blinden gaan zien, de zieken genezen en het verlorene teruggeroepen wordt.

Ga dan door die ‘Deur’ naar binnen!

DE OPWEKKING VAN LAZARUS*

'Er was iemand ziek, Lazarus van Bethanië, het dorp van Maria en haar zuster Martha. Maria was het, die de Here gezalfd had met mirre en zijn voeten met haar haren had afgedroogd. En haar broeder Lazarus was ziek. De zusters dan zonden Hem bericht: Here, zie, dien Gij liefhebt, is ziek. Toen Jezus het hoorde, zei Hij: Deze ziekte is niet ten dode, maar ter ere Gods, opdat de Zoon van God erdoor verheerlijkt worde. Jezus nu had Martha en haar zuster en Lazarus lief. Toen Hij dan hoorde, dat hij ziek was, bleef Hij daarop nog twee dagen ter plaatse, waar Hij was; daarna echter zei Hij tot zijn discipelen: Laten wij weer naar Judéa gaan. De discipelen zeiden tot Hem: Rabbi, onlangs trachtten de Joden U te stenigen en gaat Gij weer daarheen? Jezus antwoordde: Gaan er geen twaalf uren in een dag? Als iemand overdag loopt, stoot hij zich niet, omdat hij het licht van deze wereld kan zien; maar wanneer iemand bij nacht loopt, stoot hij zich, omdat het licht niet in hem is. Zo sprak Hij en daarna zei Hij tot hen: Lazarus, onze vriend is ingeslapen, maar Ik ga daar heen om hem uit de slaap te wekken. De discipelen zeiden dan tot Hem: Here, als hij slaapt zal hij herstellen. Doch Jezus had het bedoeld van zijn dood; zij echter meenden, dat Hij het van de rust van de slaap bedoelde. Toen zei Jezus ronduit tot hen: Lazarus is gestorven, en het verblijdt Mij om u, dat Ik daar niet geweest ben, opdat gij tot geloof komt. Thomas dan, genaamd Didymus, zei tot zijn medediscipelen: Laten wij ook gaan om het Hem te sterven.

Toen Jezus dan aankwam, bevond Hij, dat hij reeds vier dagen in het graf lag. Bethanië nu was dicht bij Jeruzalem gelegen, op een afstand van ongeveer vijftien stadiën. Velen uit de Joden waren tot Martha en Maria gekomen om haar te troosten over haar broeder. Toen nu Martha hoorde, dat Jezus kwam, ging zij Hem tegemoet,

* Preek uitgesproken in 1969

doch Maria bleef in huis zitten. Martha dan zei tot Jezus: Here, indien Gij hier geweest waart, zou mijn broeder niet gestorven zijn. Ook nu weet ik, dat God U geven zal al wat Gij van God begeert. Jezus zei tot haar: Uw broeder zal opstaan. Martha zei tot Hem: Ik weet, dat Hij zal opstaan bij de opstanding ten jongsten dage. Jezus zei tot haar: Ik ben de opstanding en het leven; wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven, en een ieder, die leeft en in Mij gelooft, zal in eeuwigheid niet sterven; gelooft gij dat? Zij zei tot Hem: ja, Here, ik heb geloofd dat Gij zijt de Christus, de Zoon van God, die in de wereld komen zou. En na deze woorden ging zij heen en riep haar zuster Maria in stilte en zei: Daar is de Meester en Hij roept u. En toen zij dat hoorde, stond zij ijlings op en ging tot Hem; Jezus echter was nog niet in het dorp gekomen, maar bevond Zich nog op de plaats, waar Martha Hem ontmoet had. De Joden dan, die met haar in het huis waren en haar troostten, zagen Maria ijlings opstaan en naar buiten gaan en zij volgden haar, vermoedende, dat zij naar het graf ging om daar te wenen. Toen Maria dan kwam, viel zij Hem te voet en zei tot Hem: Here, indien Gij hier geweest waart, zou mijn broeder niet gestorven zijn.

Toen Jezus haar dan zag wenen en ook de Joden, die met haar meegekomen waren, zag wenen, werd Hij verbolgen in de geest en diep ontroerd, en Hij zei: Waar hebt gij hem gelegd? Zij zeiden tot Hem: Here, kom en zie. Jezus weende. De Joden dan zeiden: Zie, hoe lief Hij hem had! Maar sommigen van hem zeiden: Had Hij, die de ogen van de blinde heeft geopend, niet kunnen maken, dat ook deze niet stierf? Jezus dan, wederom bij Zichzelf verbolgen, ging naar het graf; dit nu was een spelonk en er lag een steen tegenaan. Jezus zei: Neemt de steen weg! Martha, de zuster van de gestorvene, zei tot Hem: Here, er is reeds een lijklicht, want het is al de vierde dag. Jezus zei tot haar: heb Ik u niet gezegd, dat gij, indien gij gelooft, de heerlijkheid Gods zien zult? Zij namen dan de steen weg. En Jezus sloeg de ogen opwaarts en zei: Vader, Ik dank U, dat Gij Mij verhoord hebt. Zelf wist Ik, dat Gij Mij altijd

verhoort, maar ter wille van de schare, die rondom Mij staat, heb Ik gesproken, opdat zij geloven, dat Gij Mij gezonden hebt. En na dit gezegd te hebben, riep Hij met luider stem: Lazarus, kom naar buiten! De gestorvene kwam naar buiten, de voeten en de handen gebonden met grafdoeken, en er was een zweetdoek om zijn gelaat gebonden. Jezus zei tot hen: Maakt hem los en laat hem heengaan.' (Johannes 11:1-44)

DE HEER DER VOLEINDING

Alle wonderen die Jezus deed aan enkelingen hebben een profetische inhoud. Het zijn geen trucjes of miraculeuze foefjes, waarvan Hij je even versted doet staan, en verder niets.

Als de Samaritaanse vrouw tot bekering komt, dan is zij in levende lijve een model van en een stukje profetie over de volheid der heidenen die zal ingaan. Dan ziet Jezus achter die ene 'halm' de volle oogst blinken.¹ Als de verlamde man, die achtendertig jaar op zijn matje gelegen heeft, door de stem van Jezus wordt opgericht, dan komt er een toespraak van Jezus, waaruit blijkt dat Hij dit helemaal als een symbool heeft gezien van de opstanding der doden: '*...de ure komt, dat allen, die in de graven zijn, naar zijn stem zullen horen, en zij zullen uitgaan, wie het goede gedaan hebben tot de opstanding ten leven, wie het kwade bedreven hebben, tot de opstanding ten oordeel.*'² Zij zullen niet van hun 'matje' opstaan, zoals de verlamde man, maar de 'kluiten' zullen overal wegstuiven, en de stem van God zal hen uit de graven oproepen. Daarover spreekt Jezus direct na de genezing van de verlamde.

En als Hij een blindgeborene de ogen opent, dan bewijst Hij te zijn het begin der schepping Gods. Dan boetseert Hij die ogen, zoals Hij deed toen alle dingen geschapen werden. Want door het Woord Gods zijn alle dingen geschapen, en volgens Johannes 1:14 is Jezus 'het

¹ Johannes 4:35

² Johannes 5:24-25

vleesgeworden Woord'. Hij boetseert de ogen van de blindgeborene en schakelt daarna de ceremoniële eredienst in door hem te sturen naar de wateren van Silóam.³ Jezus is de Schepper en de Herschepper. Door het herschepende werk van Jezus kan die blindgeborene zien.

Zo staan de hoofdstukken 9, 10 en 11 van het evangelie van Johannes tot elkaar in verhouding als in de schepping: Christus is het begin der schepping Gods (hoofdstuk 9). In hoofdstuk 10 bewijst Hij de Heer der geschiedenis te zijn als Hij – als de goede Herder – de kudde door heel de geschiedenis heenleidt en ook voor de wolven niet aan de kant gaat. En Hij is ook de Heer der voleinding. Dat zal bewezen worden in de opwekking van Lazarus. Hij overwint de dood door Zijn eigen dood.⁴ Jezus is de opstanding en het leven, en de heerlijkheid Gods wordt gezien bij het geopende graf van Lazarus.⁵

GEEN ONVERSCHILLIGE PLAATS

Wanneer we goed letten op deze diepgaande trekken van het Johannes-evangelie en van het werken van onze Here Jezus Christus, dan wordt het voor ons ook duidelijk waarom Hij – nadat Hij door de Joden dreigde gestenigd te worden – uitweek naar de plaats waar Johannes de Doper doopte en Hem had aangewezen als het Lam Gods dat de zonder der wereld wegneemt. Dat is geen onverschillige plaats. En het is ook lang niet onverschillig dat juist daar het bericht van de dood van Lazarus Jezus bereikt. Want Hij zal als het Lam van God nu ook aan Lazarus aantonen dat Hij de opstanding en het leven is.

Ook dit heeft weer een profetische diepte. In Zijn eigen dood als het Lam van God zal het eeuwige leven opbloeien en zal Hij de duivel, die het geweld des doods heeft, overwinnen.

Het is niet toevallig dat Jezus juist daar hoort dat Lazarus ziek is.

Het was echter geen algemeen bericht van zijn ziek zijn. Martha en

3 Johannes 9:7

4 Hebrëeën 2:9 en 14

5 Johannes 11:40

Maria zonden Hem het bericht: *'Here, zie, die Gij liefhebt, is ziek.'*⁶

Jezus heeft Lazarus lief. Hij heeft Israël lief, en Hij heeft de wereld lief. En als Hij hoort over de ziekte van Lazarus, dan wordt er bij Hem een appèl gedaan op deze liefde. Want het was Gods liefde, die het Lam in de wereld stuurde. Jezus heeft Lazarus en heel zijn familie lief.

Dat huisgezin van Lazarus met zijn twee zusters is het beeld van Israël. Maar het is ook het beeld van de wereld. Jezus is voor heel de verlore mensheid van straks de opstanding en het leven.

Nogmaals, het is niet toevallig en het is ook geen onverschillige zaak dat het bericht van de ziekte van Lazarus Hem op deze wijze bereikte. Het is niet alleen de plaats waar Johannes doopte, maar het is ook op een weg van Jeruzalem af. Maar op dat moment gaat Hij niet meer verder van Jeruzalem af. Hij heeft de stad alleen maar een ogenblik moeten ontwijken vanwege het programma van de Vader. Niet omdat Hij een vluchteling was die angstig wegkroop. Neen, Hij beheerste het toneel. Hij zou op een bepaald uur sterven, op het uur waarop de lammeren stierven. Zo zou Hij als het Lam Gods sterven, precies op het Pascha. Daarom moest Hij een ogenblik Jeruzalem ontwijken toen zij Hem daar dreigden te stenigen. En juist op die weg van Jeruzalem af, kreeg Hij het bericht: *'Ziet, Lazarus, die Gij liefhebt, is ziek.'*

Op dat moment is het 'op de plaats rust'. Want Hij wist dat – als Hij Lazarus uit de dood zou opwekken – het Zijn eigen dood zou betekenen. Dat komt heel sterk naar voren in de reactie van de discipelen. Zij zeggen: Maar Meester, wij gaan toch niet naar Jeruzalem terug? Zij wilden u daar stenigen en doden. Wij zijn daar juist vandaan gegaan om die moordpartij te ontwijken. U gaat nu toch niet terug? En dan zegt Jezus: *'Gaan er geen twaalf uren in een dag? Als iemand overdag loopt, stoot hij zich niet, omdat hij het licht van deze wereld kan zien; maar wanneer iemand bij nacht loopt, stoot hij zich, omdat het licht niet in hem is.'*

Jezus bedoelt hiermee te zeggen: Er zijn twaalf uren in de dag. Ik

6 Johannes 11:3

heb een volle ‘werkdag’ van de Vader – met een echt ‘werkprogramma’. Als Ik straks op Golgotha sterf, dacht je dat Ik dan gestruikeld ben over de Farizeeën? Dacht je dat Golgotha een per ongeluk zich stoten is in de nacht? Een zich stoten aan de steen van het verharde Israël?

Neen, als Hij sterft, dan sterft Hij in dienst van het volmaakte plan van God. Op het ‘uur’ van de Vader. Dan sterft Hij als het Lam van God om de zonde der wereld weg te nemen. Als je het kunt geloven, zul je de heerlijkheid Gods zien. Dan zul je zien dat het geweld des doods is verdwenen.

Jesus zegt: Als een bewijs dat Ik de opstanding en het leven ben, open ik dat graf, niet alleen ten uiterste dage, waarvan je sprak, Maria. Inderdaad, ook dan. Maar ook nu ben Ik de opstanding en het leven. Het ligt alles in Mij vast, omdat Ik naar het plan van God, Mijn leven ga afleggen.

Ik raak maar niet uitgekeken op die wonderlijke geschiedenis van Lazarus. Dit is hemelse muziek. Ik moet eerlijk bekennen dat ik op muziekgebied niet alles kan begrijpen. Ook deze ‘muziek’ begrijp ik niet ten volle. Maar ik vind het bijzonder lieflijke muziek, waarin ik de tonen van hemelse zangen hoor. Ik geloof dat dit in de hemel allang door de engelen in een geweldig loflied op de heerlijkheid Gods getoonzet is. Het is natuurlijk allemaal maar menselijke beeldspraak. Maar daarboven is er een aanhoudende aanbidding van dit Lam van God, dat Zich zo secuur niet zomaar even stootte in de nacht, omdat Hij niet goed kon uitkijken en mogelijk over een steen struikelde en viel. Golgotha is geen ‘steen’ waarover Hij struikelde. Het is het plan van de Vader.

Dat vieren wij ook bij het Avondmaal. Wij doen het welbewust als volgelingen van Jezus Christus. Daar verkondigen wij Zijn dood als de overwinning op het geweld des doods van de duivel en op de zonde en macht van Satan. Als wij geloven, zullen ook wij de heerlijkheid Gods zien.

Ik vind het niet zo vreemd als hier en daar door mensen een groot

licht wordt gezien. Als we geloven zullen we de heerlijkheid Gods zien. U, ik, wij allemaal.

DE OPENBARING VAN GODS HEERLIJKHEID

Jezus gaat terug naar Judéa nadat Hij gehoord heeft dat Lazarus ziek is. Maar Hij bleef eerst nog opzettelijk twee dagen op de plek waar Hij was. Op het eerste gezicht zou je zeggen: Dat is toch wel in strijd met wat er eerst gezegd is: *‘Lazarus, die Gij liefhebt, is ziek.’* Als je zo’n liefde hebt voor Lazarus, dan laat je hem toch niet twee dagen wachten? Dan ga je toch ijlings terug om hem van zijn krankheid te genezen? Moet hij nu werkelijk in Uw profetische dienst en in de dienst van Uw overwinning en getuigenis aan de wereld, sterven? Is dat niet wreed? Is dat niet hard?

In de eerste plaats weten wij niet op welke wijze Lazarus ingeslapen is. Het kan best zo zijn dat hij eerst nog vreselijke pijnen had, en dat de Heer hem rustig vanuit de plaats waar Hij was deed inslapen, zodat hij stierf. Het hoeft helemaal niet te betekenen dat hij op dat moment iets vreselijks ondervond, want Lazarus behoorde Jezus toe. Maar hij wordt ook inderdaad – met zijn sterven en al – in de dienst genomen van het grote getuigenis dat hier de Messias staat, die de macht over de dood heeft. Daarom zegt Jezus van tevoren: *‘Deze ziekte is niet ten dode, maar ter ere Gods, opdat de Zoon van God erdoor verheerlijkt worde.’*⁷

De conclusie, het einddoel van deze ziekte is niet de dood, maar tot openbaring van de heerlijkheid Gods. En als er tot tweemaal toe tegen Hem gezegd wordt: *‘Here, indien Gij hier geweest waart, zou mijn broeder niet gestorven zijn’*, dan hebben Martha, noch Maria verstaan wat de diepere zin van het gebeuren was.

Mogelijk komt bij ons ook wel de gedachte op dat – als Jezus van Nazareth nu eens direct in Zijn almacht Zelf in Jeruzalem had gestaan

⁷ Johannes 11:4

bij Zijn open graf, zodat iedereen in Israël het had kunnen zien dat Hij was opgestaan – dan was de verbanningsweg van Israël niet nodig geweest. Dan waren de vernietigingskampen toch niet nodig geweest? Heer, als U hier nu was geweest met Uw goddelijke almacht, dan was dat allemaal toch niet nodig geweest? Dan was het toch duidelijk dat U de Messias bent?

Natuurlijk komen deze vragen op. Maar voor de mens is de weg van het geloof weggelegd. Zo gij kunt *geloven*, ziet gij de heerlijkheid Gods.

De Here Jezus heeft werkelijk *in liefde* met Israël gestreden. In Johannes 10:37-38 zegt Jezus: *'Indien Ik de werken mijns Vaders niet doe, geloof Mij niet, doch indien Ik ze doe en gij Mij toch niet gelooft, geloof dan de werken, opdat gij weten en erkennen moogt, dat de Vader in Mij is en Ik in de Vader.'*

Maar er was verharding in Israël. Er is ook verharding in de heidenchristelijke wereld tegen de heerlijkheid Gods.

Wij kunnen Israël geen verwijt maken dat het ongelovig was. Paulus heeft er al voor gewaarschuwd. We moeten niet zeggen: Israël is verhard geweest, en wij niet. Dan zegt Paulus: *'Indien God de natuurlijke takken niet gespaard heeft, Hij zal ook u niet sparen.'*⁸

Er ligt een ontzaglijke verharding en verblinding over de christelijke en kerkelijke wereld. Wij moeten wel de waarheid zeggen over de verharding van Israël destijds, maar mogen het niet doen in verwijtende vorm.

Daarom, wij kunnen Jezus geen verwijt maken dat Hij niet met alle macht die Hij had uit de hemel is gekomen om met geweld de mensen direct het geloof op te leggen door te zeggen: Kijk maar, Ik sta op uit Mijn graf. Kom Mij maar filmen. Neem maar foto's. Neem het maar op de geluidsbanden op. De Almachtige had ervoor kunnen zorgen dat die middelen er tweeduizend jaar geleden al waren. Dan hadden wij nu de bewijzen.

Maar nee, God vraagt geloof. Hij heeft er recht op om vertrouwd te

8 Romeinen 11:21

worden door Zijn schepselen.

Adam heeft het vertrouwen in het woord van God opgezegd, toen hij viel voor de listigheid van de slang die Eva verleide met: *'Is het ook, dat God gezegd heeft: Gijlieden zult niet eten van allen boom dezès hofs?'*⁹ En nu komt God weer spreken en Hij spreekt in de Zoon: *'Zo gij kunt geloven, ziet gij de heerlijkheid Gods.'*¹⁰

Ook wij mogen niet aan de Avondmaalstafel gaan met in ons hart de conditie: Als ik bij het Avondmaal niet zie dat blinden de ogen geopend worden en alle mogelijke ziekten op slag genezen, dan geloof ik van dat bloed van het Lam niets. Dan stellen ook wij het *zien* voor het *vertrouwen*, en dat is waar God een afkeer van heeft. God vraagt vertrouwen en geloof.

Zo spreekt Hij ook tegen Martha en Maria. En dan vraagt Hij: *'Waar hebt gij hem gelegd?'*

Op dat moment was het vier dagen geleden dat het bericht van de ziekte van Lazarus Hem bereikte. Vier dagen. Er ging al een doodslucht van hem uit. Ook dit slaat weer op de vierduizend jaar (vier Godsdagen) gerekend vanaf Abraham – dat Israël eigenlijk in een 'geestelijke dood' lag. Zij hebben weliswaar profeten gehad, en nu is de grootste Profeet tot hen gekomen, maar de hoofdconclusie van Jezus is: *'... hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens vergadert, en gij hebt niet gewild.'*¹¹ Dat is een 'geestelijke dood', terwijl het volk sinds de roeping van Abraham eigenlijk bestemd is om tot een eeuwige zegen te zijn voor de dag der eeuwigheid.

Inderdaad – God heeft hen allen besloten onder de ongehoorzaamheid.¹² En Jezus wacht ook na Zijn verschijning op aarde twee Godsdagen. Hij heeft het in Zijn handen.

Gaan er geen twaalf uren in een dag?

Jezus van Nazareth die aan de rechterhand Gods zit, struikelt ook

9 Genesis 3:1 (St. Vert.)

10 Johannes 11:40

11 Matthéüs 23:37

12 Romeinen 11:32

niet over onze atoommogelijkheden. Hij laat de mensheid, waarvoor Hij op aarde kwam, niet ‘per ongeluk’ in de atoomdood sleuren. Hij stoot Zich niet aan een steen. De Gekruisigde heeft alle dingen in Zijn handen en Hij gaat het doen. Hij kan ook Israël een paar dagen ‘in de geestelijke dood’ laten, maar ook dan is het voor de Joden niet een ‘krankheid ten dode’, maar opdat de heerlijkheid Gods geopenbaard zou worden.

Halleluja!

OPSTANDING UIT DE GEESTELIJKE DOOD

De stem van Jezus zal Israël uit ‘het graf’ roepen. Zij zullen opstaan en nog eenmaal de heerlijkheid Gods zien en met hen de hele mensheid.

Het aangezicht van de engel van Openbaring 10 licht als de zon. Hij heeft een open boekje in zijn handen en plant zijn ene been op de aarde en zijn andere been op de zee en hij roept met een grote stem.

Zijn roep zal zijn: ‘Israël kom naar buiten!’ Kom uit de geestelijke dood. *Wat zal hun aanneming anders wezen dan het leven uit de doden?*

Figuurlijk gesproken zijn zij dan – net als Lazarus – nog ‘omwonden’ door de banden van de Russische, Chinese en Amerikaanse politiek. Maar dan klinkt de roep: Laat hen gaan, maak die banden los. En dan staan zij op en zij gaan! Jezus is ook voor hen *de opstanding en het leven*.

Jezus struikelt niet. Hij struikelde niet op Golgotha. Het was geen noodlot, geen vergissing.

Thomas denkt dat Jezus Zich vergist door naar Jeruzalem terug te gaan, waar Hij gevaar liep gestenigd te worden en hij verzucht: *‘Laten wij ook gaan om met Hem te sterven’*. Later – als Jezus is opgestaan uit de dood stelt hij de conditie: *‘Indien ik in zijn handen niet zie het teken der nagels en mijn vinger niet steek in de plaats der nagels en mijn hand niet steek in zijn zijde, zal ik geenszins geloven’*.¹³

13 Johannes 20:25

Waarop Jezus – nadat Thomas zijn handen in Jezus' zijde gestoken had – tot hem zei: '*...wees niet ongelovig, maar gelovig*'. Op dat moment kwam Thomas tot de belijdenis: '*Mijn Here en mijn God!*'

DE TRANEN VAN JEZUS

Onderweg naar het graf van Lazarus weent Jezus. Dit 'wenen' van Jezus bij het graf van Lazarus, is hetzelfde 'wenen' van Hem bij de intocht in Jeruzalem en Hij de stad ziet liggen.

Eigenlijk heeft Jezus nergens anders over geweend, dan over Jeruzalem. Het wenen om Lazarus, is in wezen nog weer een wenen over Jeruzalem.

Dat Hij Lazarus uit de dood terugroept is geen truc. Hij roept niet op een handige manier een schijndode op het juiste moment tevoorschijn. Lazarus is hier het beeld van Israël en in Israël van de doodsheid en de dood van de wereld, en van Satan die het geweld des doods heeft.¹⁴

Dáár weent Jezus om.

Hij weende en is verbolgen in de Geest en diep ontroerd. Want Hij ziet – als de stad van de grote Koning en als het verkoren volk dat bestemd is om koninkrijk van priesters te zijn, verdwaald is in de geestelijke dood – dat dan de mensheid van zee tot zee en van Noord tot Zuid onderworpen is aan het woeden van de duivel die het 'geweld des doods' heeft. Dat brengt de tranen bij Jezus. Dat is de eigenlijke ellende van de wereld.

Jezus ziet Jeruzalem en Hij ziet wat er aan Jeruzalem vastzit. Hij overziet eeuwenlange vervolging van het volk – tot en met het dieptepunt in de Tweede Wereldoorlog.

Alles ziet Hij. Hij ziet ook wat er allemaal in het Midden Oosten gaat gebeuren, en daaraan gekoppeld het 'zijn of niet zijn' van de ganse mensheid. Als het Joodse volk niet uit de geestelijke dood geroepen wordt, dan daalt de eeuwige nacht over de wereld.

¹⁴ Hebreeën 2:14 (St. Vert.)

Jezus gaat naar de plaats waar Johannes Hem aanwees als het Lam van God dat de zonde der wereld wegneemt. Daar ontvangt Hij het bericht: ‘...die Gij liefhebt, is krank.’

Jezus heeft de wereld lief. Hij heeft Israël lief. Hij heeft Lazarus lief. En deze Lazarus is symbool voor alles wat krank is, en symbool voor het Israël dat in de geestelijke dood ligt. Dat gaat Hij roepen, en zo gij kunt geloven, ziet gij Zijn heerlijkheid.

Later vloeiden in Gethsémene nog weer tranen.

In Hebréeën 5:7 lezen wij:

‘Tijdens zijn dagen in het vlees heeft Hij gebeden en smekingen onder sterk geroep en tranen geofferd aan Hem, die Hem uit de dood kon redden, en Hij is verhoord uit zijn angst, en zo heeft Hij, hoewel Hij de Zoon was, de gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden...’

In Gethsémene kwam er bloed uit Zijn poriën en tranen uit Zijn ogen. Daar worstelde Hij om in getrouwheid de beker te legen en om het Lam van God te zijn dat de zonde der wereld wegneemt.¹⁵

In de Avondmaalsviering mogen wij deze verlossing drinken. En laten we nooit denken dat dit maar iets oppervlakkigs is. Want wij zijn bij Jeruzalem inbegrepen – zowel bij de ondergang als bij de redding van Jeruzalem. Wij worden op die rol geschreven, waar Hij de volkeren telt, en zijn als bij Sion ingelijfd.¹⁶ Maar Israël is representatief en straks zal het worden één kudde onder één Herder.

Als ik opnieuw de Evangelieën lees, dan zeg ik: O, God, hoe heerlijk is Uw plan.

Als God toen zo’n plan had, zou Hij dan met ons leven geen plan hebben?

Wij lopen op onze manier God wel eens een beetje vooruit. Hoe vaak stellen wij ons de vraag: Here Jezus, als U nu hier concreet met

15 Lucas 22:41-46; Marcus 14: 33-35; Matthéüs 26:36-46

16 Psalm 87

Uw genezingskracht aanwezig was geweest, dan was dit of dat niet gebeurd, of dan was zus of zo anders gelopen.

Ik geloof: Laat Hem besturen, waken, het is wijsheid wat Hij doet. Zo zal Hij alles maken, dat gij u verwonderen moet.

Laten wij zo het Avondmaal vieren en die grote genade van God – het bloed van het Lam – drinken. Daaraan drinken wij het eeuwige leven. Laten wij zo Zijn verbroken lichaam eten, en weten dat daarmee het rijk der duisternis verbroken wordt. Wij eten de overwinning uit de hand van Christus. Want Hij heeft overwonnen.

Als wij zo gelovig Avondmaal vieren, dan zullen wij de heerlijkheid Gods zien.

KAJAFAS*

‘Velen der Joden dan, die tot Maria gekomen waren en aanschouwd hadden wat Hij gedaan had, geloofden in Hem; maar sommigen van hen begaven zich naar de Farizeeën en zeiden hun wat Jezus gedaan had. De overpriesters en de Farizeeën dan riepen de Raad samen en zeiden: Wat doen wij, want deze mens doet vele tekenen? Als wij Hem zo laten geworden, zullen allen in Hem geloven en de Romeinen zullen komen en ons zowel onze plaats als ons volk ontnemen. Maar één van hen, Kajafas, de hogepriester van dat jaar, zei tot hen: Gij weet niets, en gij beseft niet, dat het in uw belang is, dat één mens sterft voor het volk en niet het gehele volk verloren gaat. Doch dit zei hij niet uit zichzelf, maar als hogepriester van dat jaar profeteerde hij, dat Jezus zou sterven voor het volk, en niet alleen voor het volk, maar om ook de verstrooide kinderen Gods bijeen te vergaderen. Sinds die dag dan beraadslaagden zij om Hem te doden.

Jezus dan bewoog Zich niet meer vrij onder de Joden, maar vertrok vandaar naar de landstreek dicht bij de woestijn, naar een stad, Efraïm genaamd, en Hij bleef daar met Zijn discipelen.

Nu was het Pascha der Joden nabij en velen van het land gingen op naar Jeruzalem, nog vóór het Pascha, om zich te reinigen. Zij zochten dan naar Jezus en spraken onder elkander, terwijl zij in de tempel stonden: Want dunkt u? Zou Hij wel op het feest komen? De overpriesters en de Farizeeën hadden voorschriften gegeven, dat, indien iemand wist, waar Hij Zich bevond, hij het zou aangeven, opdat zij Hem konden grijpen.’ (Johannes 11:45-57)

BERAADSLAGING

Wij hebben gezien hoe Golgotha, waar Jezus als het Lam van God geslacht is, voor Hem beslist geen struikeling is geweest. Tegen zijn

* Preek uitgesproken in 1969

verontruste discipelen, die bang waren om opnieuw naar Jeruzalem te gaan wegens de ziekte van Lazarus, sprak Hij: *‘Gaan er geen twaalf uren in een dag?’*¹ Met andere woorden: Ik wandel in het volle licht en struikel niet over een steen die Ik niet heb kunnen zien. Wie in de nacht wandelt kan struikelen en vallen, maar Ik niet. Ik heb een programma van de Vader gekregen en dat werk ik nader uit.

Als we de orde van de hoofdstukken nog eenmaal goed bekijken, dat zien we in Johannes 9 het bewijs dat Hij het begin der schepping Gods is: Een blinde worden de ogen geopend. In Johannes 10 is Hij de goede Herder, die de kudde in de geschiedenis vooropgaat, en in Johannes 11 bewijst Hij dat Hij ook de God der voleinding is, en dat juist in Zijn kruisdood als het Lam Gods, de dood overwonnen is. Juist op de plaats waar Johannes de Doper Hem had aangewezen als het Lam van God dat de zonde der wereld wegneemt, krijgt Hij het bericht van Lazarus. Vanuit dit licht en vanuit deze wortel moeten wij de rest van de geschiedenis zien.

Jezus roept Lazarus terug uit de dood. Lazarus is ook een beeld van Israël dat eveneens eenmaal zal opstaan uit de geestelijke dood. *‘Wat zal hun aanneming anders wezen dan leven uit de doden?’*² Die geestelijke opstanding van Israël is weer een onderpand van de verrijzenis van alle doden op de grote Dag der Dagen, als Jezus zal weerkomen op de wolken. En dat alles vanwege Golgotha.

Het is geen struikeling, maar het is een majesteitelijk programma van de Vader, dat door Jezus wordt voltooid.

Nu, er volgt dan ook een logische aansluiting aan de opwekking van Lazarus door Jezus en Zijn geslacht worden als het Lam van God. Er vallen geen andere episoden meer tussen. Van de opwekking van Lazarus gaat het linea recta naar Zijn veroordeling toe. Het sluit in Johannes 11 direct op elkaar aan. We lezen in vers 45-46: *‘Velen der Joden dan, die tot Maria gekomen waren en aanschouwd hadden*

¹ Johannes 11:9

² Romeinen 11:15

wat Hij gedaan had, geloofden in Hem, maar sommigen van hen begaven zich naar de Farizeeën en zeiden hun wat Jezus gedaan had.'

En dan volgt onmiddellijk een vergadering: *'De overpriesters en de Farizeeën riepen de Raad samen en zeiden: Wat doen wij, want deze mens doet vele tekenen? En als wij Hem zo laten geworden, zullen allen in Hem geloven en de Romeinen zullen komen en ons zowel onze plaats als ons volk ontnemen.'* (vers 47-48) Na deze beraadslaging valt het besluit om Hem uit de weg te ruimen, en neemt Kajafas het woord.

Er komt dus beslissend verzet op, dat Hem rechtstreeks naar het kruis zou brengen, en aan de andere kant ook vast geloof. Het gaat meteen twee kanten uit. Er ontstaat een escalatie in deze geschiedenis naar het grote moment van Golgotha toe.

Hierin zien we dat er een 'Regisseur' is, Die de leiding heeft. Er is een programma dat onvoorstelbaar heerlijk is. God geeft Zijn Zoon aan u en mij, en het gaat alles naar het programma van de hemelse Vader. Zelfs als Kajafas, de hogepriester van dat jaar, een profetie uitspreekt – ver boven zijn verstand uit en tegen zijn eigen ziel in: *'Gij weet niets, en gij beseft niet, dat het in uw belang is, dat één mens sterft voor het volk en niet het gehele volk verloren gaat.'* (vers 50) Daar had hij nog gelijk in ook, maar in een gans andere zin dan hij zelf bedoelde.

Als de mensen binnenstormen bij het Sanhedrin, bij de groep van de Farizeeën, dan voelen zij wel aan: Wij kunnen het niet langer aanzien zo. We kunnen niet langer neutraal blijven. We kunnen geen afwachtende houding meer innemen. Er moet nu een beslissing vallen.

Er komt een beraadslaging.

Zij hebben Hem natuurlijk al langer in de gaten gehouden. Ze hebben hun voelhorens al veel langer uitgestoken, en rapporten binnen gekregen over Zijn doen en laten. Goed, er was ergens een

verlamde opgestaan, maar er gingen door Israël nog wel meer demonen uitdrijvers rond. Dat zien wij aan de vraag van Jezus Zelf aan de Farizeeën, na hun beschuldiging dat Hij door Beëlzebul boze geesten uitdreef: *‘Indien Ik door Beëlzebul de boze geesten uitdrijf, door wie doen uw zonen het dan?’*³ En natuurlijk genas er af en toe wel iemand. De mensen kunnen zich hoogstens eens verwonderen in een dorpje en ze hebben eens heerlijke wijn kunnen drinken op een feestje dat vastgelopen was. Dat alles brengt nog geen opschudding. Daarvoor wrijven de Romeinen zich de ogen nog niet uit. Dat een paar Joden zich verwonderen over een Rabbi die ook genezen kan – dat kan allemaal best. Maar dat Hij in een wonderbare spijziging zomaar vijfduizend mensen kan voeden met een paar broden en een paar visjes, en de toeloop die dat gegeven heeft, en Hij nu iemand uit de dood roept, die al vier dagen in een graf gelegen heeft en al tot ontbinding is overgegaan, dat gaat te ver. De conclusie is: *‘Als wij Hem zo laten geworden, zullen allen in Hem geloven en de Romeinen zullen komen en ons zowel onze plaats als ons volk ontnemen.’*

De angst van de Farizeeën was dat de Romeinen zich dan wél de ogen uitwrijven, en zich gaan afvragen wat er aan de hand is in Israël met die grote toelopen.

Is er een nieuwe koning op komst?

Wat is daar gaande?

En dan moeten zij zich verantwoorden, en dat kan eigenlijk niet. Neen, dit kun je niet meer laten lopen. Dit is te gevaarlijk geworden. Dit vraagt om een beslissing vóór of tegen.

Wat moeten ze doen? Ze weten het niet.

DE EIGENLIJKE ZONDE

De eigenlijke zonde van Israël op dat moment is niet dat zij verlegen zijn met deze situatie. Ook is het niet de eigenlijke zonde van het Sanhedrin dat ze in hun beraadslaging niet weten wat zij moeten

³ Matthéüs 12:28

doen en wat zij precies aan Hem hebben. De eigenlijke zonde is de verharding van hun ‘vlees’ – dat ze niet naar God willen luisteren. En dat zij in dit moment ook niet willen smeken om de God van Israël, en de hogepriester zijn urim en tummim niet hanteren wil om een Godsspraak te vragen. Ze willen er zelfs geen ‘Karmelgericht’ op wagen en stellen er geen tegenactie tegenover door te zeggen: Mensen, komt tezamen. Wij zullen God vragen of dit iets is van een oppertovenaar, zoals die er waren in Egypte die Mozes tegenstonden, of mag deze Man zeggen dat Hij de Zoon van God is, en dan bovendien nog genezingswonderen doen? Help ons, God van Israël. Geef ons antwoord, ja of nee. Wij komen tot U met deze vraag.

Hadden zij dat maar gedaan! Daar hadden zij ook recht op.

God is niet veranderd. Hij is dezelfde God, waarvan wij lezen in Deuteronomium 4:31-36:

‘Want de HERE, uw God, is een barmhartig God, Hij zal u niet verlaten noch u verderven en Hij zal niet vergeten het verbond met uw vaderen, dat Hij hun onder ede bevestigd heeft. Want vraag toch naar de dagen van het verleden, van vóór uw tijd, sinds de dag dat God de mens op de aarde schiep; en vraag van het ene einde des hemels tot het andere, of er zo iets groots is gebeurd of iets dergelijks is gehoord. Heeft ooit een volk een goddelijke stem gehoord, sprekende uit het midden van het vuur, zoals gij die gehoord hebt, en het leven behouden? Of heeft ooit een god beproefd te komen om zich een volk te nemen uit het midden van een ander volk, door beproevingen, door tekenen, door wonderen en strijd, met een sterke hand en een uitgestrekte arm en met grote verschrikkingen, zoals de HERE, uw God, om uwentwil dit alles in Egypte voor uw ogen gedaan heeft? Gij hebt het te zien gekregen, opdat gij zoudt weten, dat de HERE de enige God is, er is geen ander behalve Hij. Uit de hemel heeft Hij u zijn stem doen horen om u te vermanen, op de aarde heeft Hij u zijn groot vuur doen zien, en zijn woorden hebt gij gehoord uit het midden van het vuur.’

God is die Hij is. Op dat moment is die God van Israël Dezelfde. Als hun hart oprecht was geweest, en zij zich tot de levende God gewend hadden met de vraag of zij hier met een fantast te doen hadden, of met een oppertovenaar uit Egypte – met al de tekenen erbij – en gesmeekt hadden: O God, antwoord ons, dan had God Zich niet onbetuigd gelaten. Als Jezus werkelijk een fantast was geweest, dan had er zomaar vuur uit de hemel kunnen zijn gekomen. Of zou het altaar door hemelvuur zijn ontstoken of iets dergelijks.

Waarom niet?

Want Jeruzalem is de hoogste zetel. We hebben te maken met het verkoren volk, en binnen dat volk is hier de hogepriester Kajafas die het woord gaat nemen en namens God mag spreken. Kajafas staat in een hoog ambt. Het verkoren volk is de ‘geestelijke top’ van de mensheid, Gods ‘eerstgeborene’⁴ en het hoogste rechtscollege.

Kajafas stamt ook nog eens uit de stam van Levi. God sprak tegen Mozes: *‘Gij zult Mij een koninkrijk van priesters zijn en een heilig volk.’*⁵ Daarvan was de stam van Levi al het model. Zij konden leven en bestaan vanwege het ‘schaduwbloed’ van het lam dat in Egypte vergoten was. Zij konden onafhankelijk leven en objectief rechtspreken, want zij waren van geen enkele stam, van geen enkel mens of familie afhankelijk. Zij werden gelost vanwege de betalingen voor de eerstgeborenen die bevrijd werden uit Egypte door het bloed van het paaslam.

Welnu, Kajafas, waar is je objectiviteit? Je rechtspraak?

Binnen de grenzen van Israël bezien, is hij niet meer onafhankelijk in zijn denken. Zijn conclusie over Jezus was: Het ganse volk loopt Hem na. Hij is bang voor het volk. Maar in de Thora staat: *‘Gij zult de meerderheid in het kwade niet volgen.’*⁶

Toen de meerderheid van verspieders die Mozes had uitgezonden om het land Kanaän te verspieden, vreesde voor de inwoners van dat

4 Jeremia 31:9

5 Exodus 19:6

6 Exodus 23:2

land, gingen daar twee verspieters tegenin en zeiden: ‘...vreest het volk van dat land niet, want zij zijn ons tot spijs, hun schaduw is van hen geweken, en de *HERE* is met ons; vrees hen niet.’⁷

Om deze woorden dreigde het volk hen te stenigen. Maar toen verscheen de heerlijkheid des Heren in de tent der samenkomst aan al de Israëlieten en werd het volk gestraft omdat zij niet op God vertrouwd hadden, maar geluisterd hadden naar het slechte rapport van de meerderheid.⁸

WAT IS ONS NUT?

Van de rechtspraak van het priesterschap is niets meer overgebleven. De profetie is in Israël verstomd – behoudens Jezus van Nazareth. Het koningschap is een afgehouden tronk en het priesterschap is het tegenbeeld van Levi.

Want hoe begon het met Levi?

Toen het volk ‘afhoereerde’ van God met het gouden kalf, is Levi naar voren gekomen op de roep van Mozes: ‘*Wie is voor de HERE? Die kome tot mij! en tot hem verzamelden zich al de Levieten.*’⁹ En de Levieten hebben schoon schip gemaakt en kregen een betrouwbare wetsleer in hun mond en zij kregen de lossingsgelden van al de stammen van Israël om onafhankelijk recht te kunnen spreken.

Maar daarvan is bij Kajafas niets meer over. Als hij begint met rechtspreken, dan neemt hij niet als criterium de Schrift, waarin gesproken wordt over de goede herder (in bijvoorbeeld Ezechiël 34). Hij legt dat niet naast de verschijning van Jezus van Nazareth om Hem te toetsen of het daarmee wel klopt.

In Zijn gelijkenis over de goede Herder roept Jezus hen als het ware op om Hem met de Schrift in de hand te toetsen: Draag Ik het beeld dat de profeten geschetst hebben van de Messias? Is het

7 Numeri 14:9

8 Numeri 14:11-35

9 Exodus 32:26

in overeenstemming met wat zij schrijven over de Herder Israëls? Zieken worden genezen, melaatsen gereinigd, doven horen, de doden staan op. Klopt het?

Maar daar praat Kajafas niet over. Hij handelt niet uit religieuze roeping. Hij heeft geen criteria op zedelijk gebied. Hij stelt niet de eis van goed of kwaad. Hij vraagt alleen maar: ‘Wat is ons nut?’ Hij is politiek alleen maar bedacht op zelfbehoud. Omdat het volk in beweging komt tegenover het volk, is hij niet vrij. Ook tegenover de Romeinen is hij niet vrij. Hij handelt als priester niet meer vanuit de roeping: *‘Gij zult Mij een koninkrijk van priesters zijn, een heilig volk.’* Een heilig volk, onder alle volken uitverkoren door de levende God: *‘Heeft ooit een volk een goddelijke stem gehoord, sprekende uit het midden van het vuur, zoals gij die gehoord hebt?’*

Kajafas buigt hier voor Rome: *‘... de Romeinen zullen komen en ons zowel onze plaats als ons volk ontnemen.’* Naar binnen toe – ten opzichte van het volk – is hij niet meer onafhankelijk, en naar buiten toe maakt hij zich afhankelijk van de buitenlandse politiek van de Romeinen. Een vals Messianisme van keizer Augustus.

Kajafas buigt voor de Romeinen. Hij buigt voor een vrede-rijk buiten God om en buiten de verzoening door het Lam. Een tiranniek vrede-rijk. En zo gaat hij rechtspreken op de ‘stoel’, die God gegeven heeft aan Israël.

En dan is het wonderlijk hoe de levende God toch nog het ambt gebruikt, ondanks de val van degene die dit ambt bekleedt. Er staat in Johannes 11:50-51:

‘Gij weet niets, en gij beseft niet dat het in uw belang is, dat één mens sterft voor het volk en niet het gehele volk verloren gaat. Doch dit zei hij niet uit zichzelf, maar als hogepriester van dat jaar profeteerde hij, dat Jezus zou sterven voor het volk, en niet alleen voor het volk, maar ook om de verstrooide kinderen Gods bijeen te vergaderen.’

Dat is het machtige van God: Eens verkoren, blijft verkoren. Eens door God in het hogepriesterlijke ambt gezet, oefent hij toch nog in die kwaliteit een functie uit – ondanks zijn val. God gaat daar dwars doorheen spreken – tegen de bedoeling van die ambtsdrager in.

Zo is het Joodse volk – ondanks hun verbanning over de hele aardbodem – nog steeds openbaringsvolk. Degenen die Jezus verwerpen, bevestigen Zijn waarheid. Aan de hand van de Joden zal blijken dat Jezus de waarheid is, en dat er alleen maar een vergadering tot de ene kudde en tot vrede mogelijk is door die ene Naam onder de hemel tot zaligheid gegeven. Aan het openbaringsvolk zal blijken dat die Ene, geslacht is voor allen. Dat is het wonderlijke.

God houdt dit vol, omdat Hij is die Hij is, en omdat Hij uit het vuur tot dit volk gesproken heeft.

En nu gaat het in het Midden Oosten precies zoals bij Kajafas. Alle volkeren vergaderen en delibereren in de Verenigde Naties over wat hun ‘nut’ is ten aanzien van Israël. En er komt een moment, waarop Amerika en landen overal ter wereld zullen zeggen: Moeten wij in de dreiging van de ‘atoomdood’ de ganse mensheid opofferen ter wille van de kwestie van het Joodse volk dat terug wil komen? Het is ons nut dat er één volk ‘sterft’, en wij niet allemaal in de vlammen omkomen.

Of dacht u dat de mensheid of de Verenigde Naties anders zullen redeneren? China? Rusland? Amerika – na de kater van de Vietnamoorlog?¹⁰

Maar God gebruikt dit volk als openbaringsvolk. Op dat moment staat er onder alle volkeren een gemeente van Christus op aan de ene Avondmaalstafel die zal zeggen: Het is inderdaad ons nut dat dit ene Joodse volk bij het bloed van het Lam terecht komt en gered wordt en niet sterft, maar tot het koninkrijk van priesters mag ingaan, om de wereld – onder Koning Jezus – een objectieve rechtspraak te geven, in plaats dat alles in de atoomvlammen ondergaat.

10 Uitsproken in 1969. De historische context is hier gehandhaafd.

Als Jezus op aarde ‘twaalf uur in de dag’ heeft en in helder daglicht wandelt, is Hij dan nu in de hemel de kluts kwijt? Heeft Hij nu de draadjes niet meer te pakken?

Die gedachte is zo onzinnig als maar zijn kan. Wij zijn vaak zo ongelovig met elkaar. Hem is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Jezus leeft en regeert aan de rechterhand van de Vader. Hij heeft hier een programma van de Heilige Geest gekregen en die Geest leidt alle dingen naar dat punt. Want Israël is nog steeds het centrum van de wereld. Die oude geschiedenissen die zich daar hebben afgespeeld worden op een verbazende manier actueel.

Dacht u dat de Russen objectief rechtspreken als zij met de Amerikanen een vredesplan ontwerpen? Zou het objectief zijn als China zich erin mengt?

Welnee.

Natuurlijk zullen zij straks met elkaar zeggen dat de Joden ook fouten maken met het bezet houden van het Arabische gedeelte van Israël, en zich de vraag stellen: Mogen wij daar de hele mensheid aan offeren? Er komt een gedelibereer en een wikken en wegen, want het gaat met onze wereldgeschiedenis naar een escalatie toe. Het spitst zich allemaal toe naar dat punt. En dan gaan de Joden horen wat de gemeente van Christus te zeggen heeft. Want die gaat vanuit de hemel eens ‘politiek commentaar’ leveren. Jezus krijgt het ‘open boekje’ uit de handen van de Vader, om aan Zijn dienstknechten op aarde te tonen wat met haast geschieden moet. En uiteindelijk zal het alles onthulling worden van de identiteit van het Lam van God.

Het is om te duizelen bij de gedachte dat het daar met vaste passen naar toe gaat. Om te zien dat Jezus niet struikelt – ook vandaag niet. Hij struikelt nooit, maar Hij voltooit in een heldere dag Zijn taak voor de oprichting van het koninkrijk aan Israël – ook nu Hij in de hemel is aan de rechterhand van God.

ESCALATIE

De discipelen vroegen aan Jezus: *‘Here, herstelt Gij in deze tijd het koningschap voor Israël?’ Het antwoord van Jezus was: ‘Het is niet uw zaak de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan Zich gehouden heeft...’*¹¹

In Johannes 11 waren er voor Jezus ook al ‘tijden en gelegenheden’ om als Lam van God te sterven. Het was geen dag te vroeg, geen week en geen uur. Het was op het moment dat door de Vader was bepaald.

Zo zijn er ook tijden en gelegenheden waarop Israël voor deze Gekruisigde neer zal vallen, ten aanschouwen van een gans verworpen en verloren wereld.

De Naam van Jezus is heerlijk en machtig.

Jezus is Overwinnaar.

De Heilige Geest zal de wereld overtuigen van zonde.

Zo zal God het ook in de kerkelijke wereld laten ‘escaleren’. Simeon profeteerde door de Heilige Geest: *‘Licht tot openbaring voor de heidenen en heerlijkheid voor uw volk Israël.’ (...)* *‘Zie, deze is gesteld tot een val en opstanding van velen in Israël en tot een teken dat weersproken zal worden (...)* *opdat de overleggingen uit vele harten openbaar worden.’*¹²

Als de zaken hier ook gaan escaleren, dan staan wij voor de roeping om samen aan de ene Tafel des Heren Israël te bewegen tot jaloersheid. Maar dan vallen er wel beslissingen: Kan ik nog Rooms Katholiek blijven? Kan ik nog lid blijven van de Hervormde Kerk? Van de Gereformeerde Kerk? Of moet ik meedoen om samen met alle christenen het Lam te belijden en Israël daarbij te brengen?

Er gaan grote beslissingen vallen – ook op kerkelijk gebied. Ook voor de Paus en de prelaten, de bisschoppen en de predikanten. *‘... opdat de overleggingen uit vele harten openbaar worden.’*

¹¹ Handelingen 1:6-7

¹² Lucas 2:32-34

Er komt een grote strijd in Nederland, en in die strijd zal het om één ding gaan: Is die Ene, Jezus Christus, voor allen gestorven of niet? Kun je die Ene blijven verwerpen, zoals gebeurd is in Den Haag¹³ en kun je dat blijven verzwijgen voor eigen gewin? Voor je stoel? Je positie?

Maar God gaat ook hier ingrijpen middels Israël, en laat de zaak naar dat punt escaleren, zoals Hij dat ook deed in de zaak van Lazarus. Want Christus kan zaken toespitsen totdat het tot een beslissing moet komen. En dat gaan wij allemaal meemaken. Maar Jezus gaat Zijn gemeente vergaderen voor de erkenning van Zijn bloed. Hij is Overwinnaar.

Ook in ons persoonlijk leven komt het soms tot een escalatie, waarbij er een beslissing moet vallen. Het gaat niet alleen maar over het grote wereldgebeuren.

In de gelijkenis over de verloren zoon liet de Heer de zaak zo escaleren dat hij voelde: Ik ben nog minder dan de zwijnen, die nog van het draf mochten eten. Op dat moment kwam hij tot de beslissing om terug te gaan naar zijn vader, en de vader stond met open armen klaar om hem weer te ontvangen.¹⁴

Als u in uw persoonlijk leven nog op een weg bent, die van God afvoert, dan mag ik u dit zeggen: Er komt een escalatie ook in uw leven. Want Jezus heeft twaalf uren in de dag. Hij struikelt niet. Hij struikelt ook niet over zaken in uw leven. Hij organiseert uw leven. Niet om het te vernielen, maar om het zover te brengen dat u Hem vindt en uw ziel ten slotte tegen Hem zegt: Werkelijk, U bent de Ene, Het Lam van God dat ook voor mij gestorven is.

Ons vleselijk hart probeert ons altijd aan te porren om weg te lopen als het in ons leven is geëscaleerd. We proberen altijd nog een achterdeurtje te vinden of een compromis met de wereld te sluiten. Maar Hij, die in u een goed werk begonnen is, zal dit voleindigen

13 In 1969 met de bevestiging van drie vrijzinnige predikanten.

14 Lucas 15:11-32

tot op de dag van Christus. Dat is een hele troost. Ook voor mij. Ik weet dat Hij het ook voor mij zal voleindigen. Ik weet dat als ik het uit mijzelf moest doen, ik niets zou bereiken. Ik heb niets te laten escaleren. Ik heb heel het Midden Oosten niet in mijn macht. Ik heb helemaal niets in mijn macht. Ik kan alleen getuigen en zeggen: Jezus heeft het allemaal in handen gekregen van de Vader. Maar dan ook letterlijk alles. Mijn leven en uw leven.

Wat is het heerlijk dat wij Hem – niet in de geest van Kajafas – gaan aanwijzen als de Ene, die voor allen sterft. En dat wij Hem belijden en verbrijzeld naar geest en ziel, als een boetvaardig zondaar en gebroken mensen voor God, kiezen als de Ene die voor allen gestorven is. Dan zien ook wij Zijn heerlijkheid.

Als u in uw leven vastzit en het tot een escalatie is gekomen, als u in de knoop zit en merkt dat u in de ‘nacht’ wandelt en struikelt, dan nodig ik u uit: Wacht niet langer. Aanvaard Jezus. Want die Ene stond op uit de doden en heeft ook nu alle macht in hemel en op aarde. Hij is de doper met de Heilige Geest. Die kan je leven reinigen, vol maken en op het nieuwe plan brengen: Het plan van het eeuwige leven.

Jezus is Overwinnaar!

© Ds. A.A. Leenhouts: "Johannes"
(1969, 1990)
Redactionele bewerking 2023

GETUIGENIS
EN EENHEID

Stichting Getuigenis en Eenheid
Postbus 64814, 2506 CE Den Haag
info@getuigeniseneenheid.nl
www.getuigeniseneenheid.nl